Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА 2 квітня 2003 року

№ 63 (3063)

ФОТОФАКТ

Фото Ігоря ТКАЧЕНКА (Укрінформ).

Убивчий кисень

Двоє осіб загинуло і ще двоє отримало травми внаслідок вибуху балона з киснем у Краматорську Донецької області. Трагедія сталася у приватній майстерні із встановлення газового обладнання. Вибухом зруйновано двоповерхову будівлю, а також вибито шибки у сусідніх будинках. Жертвами нещасного випадку стало двоє робітників майстерні, 1960 і 1983 років народження, а потерпілими — випадкові перехожі (чоловік і жінка). Прокуратура Краматорська порушила кримінальну справу.

ОФІЦІЙНО

Не вистачає економізації та міжпарламентського співробітництва

Під час переговорів в Улан-Баторі президенти України Леонід Кучма та Монголії Нацагійн Багаданді констатували, що рівень економічної взаємодії не відповідає високому рівню політичного діалога та заявили про необхідність «економізувати» відносини між двома країнами. Незважаючи на те, що українськомонгольський товарооборот збільшився в 2002 році на 36,2 відсотка, його обсяг, згідно з даними Державної митної служби України, був незначним — усього 11,16 млн. дол. США. Український експорт зріс у 2,5 разу і становить 5,7 млн. дол. США, а імпорт України із Монголії зріс на 12,1 відсотка і становив 5,46 млн. дол. США.

(Закінчення на 2-й стор.).

ВІЙНА

Дрібниці життя

Президент США Джордж Буш заявив, що війна не скінчиться доти, доки мешканці Іраку не будуть вільні: «Ми йдемо до вас з величезною силою, щоб покінчити з владою ваших пригноблювачів». Проте главу Білого дому не цікавить, чи хочуть іракці бути звільненими «величезною силою» і сповідувати американський спосіб життя. А ця неістотна дрібниця може серйозно підкоригувати плани «визволителів».

Пригадаймо, адже ще пару тижнів тому міністр оборони США Дональд Рамсфелд уявляв собі війну в Іраку геть інакше. Тепер вашингтонський «яструб» змінив первісні уявлення про Ірак і його армію, яку він вирішив перемогти. За останніми даними, в Іраку загинуло до 200 американських та британських військовиків. А іракські втрати сягають 1500 солдатів, поранено майже 3500.

У «визволителів» починають не витримувати нерви: вчора семеро іракських жінок та дітей загинули та ще дві особи дістали поранення внаслідок обстрілу автобуса, який не побажав зупинитися на КПП в районі міста Неджеф... Союзники знову всю ніч бомбили Багдад, а американські винищувачі завдали 6 ударів по цілях на півночі Іраку.

Тим часом у Кувейті таємно формують майбутній іракський уряд. Керує процесом заступник міністра оборони США. Вищі посади обіймуть 23 міністри із Сполучених Штатів. Цікаво, що Лондон є прихильником того, щоб передати управління післявоєнним Іраком апаратові ООН. А втім, у союзників ще є час, аби обміркувати ці питання, незважаючи на те, що американська армія нарешті перетнула так звану червону лінію навколо Багдада, за якою розпочинаються укріплені позиції Республіканської гвардії.

ПАРЛАМЕНТСЬКІ СЛУХАННЯ

Банкіри ініціюють мораторій...

2 квітня вперше в історії незалежної України в залі засідань Верховної Ради відбудуться парламентські слухання на тему «Фінанси і банківська діяльність: сучасний стан і перспективи розвитку». Ініціаторами їх проведення виступили Національний банк України, Комітет з питань фінансів і банківської діяльності та Асоціація українських банків. За результатами підготовчих заходів, зокрема «круглих столів», вже видно, що обговорення проблем банківської діяльності буде грунтовне і дискусійне. Передусім це стосується намагань запровадити оподаткування доходів населення від зберігання ним коштів у банках. Саме з такою законотворчою пропозицією виступають податківці, Мінфін та деякі народні депутати. Щоб з'ясувати позицію вітчизняних банкірів з цього питання, ми звернулися за коментарями до президента Асоціації українських банків **Олександра СУГОНЯКО**.

(Закінчення на 4-й стор.).

АКЦІЇ

Я вам пишу...

З ініціативи обласної дирекції Укрпошти у школах Херсонщини проведено конкурс епістолярних творів «Пишу про те, як нам побудувати краще майбутнє». У ньому взяло участь майже 700 учнів п'ятих—дев'ятих класів загальноосвітніх шкіл області. Захід відбувся у три етапи: шкільний, районний, обласний. У фінал вийшло 109 учасників. Найвищим балом, без дискусій і одностайно, було оцінено «Лист до мами в санаторій» 14-річної Інни Боровської з села Скадовка Чаплинського району. Друге місце поділили Олексій Попов з Бериславського району та Яна Дідовець зі Скадовського, на третьому — Алла Петух з Чаплинки. На переможців чекають грошові винагороди та пам'яті відзнаки.

Спеціальної відзнаки удостоїло журі лист дев'ятикласника 14-ї школи Херсона Дмитра Ільченка до Голови Верховної Ради. Юнак пропонує Володимирові Литвину власну програму змін до Конституції та концепцію розбудови держави.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

У ДЕВ'ЯТИ НЯНЬОК... РІЧКА МІГРАЦІЇ ПОВНІЄ

Ранкове засідання 1 квітня

За традицією сесія затвердила значну кількість депутатських запитів і звернень, а також заслухала заяви фракцій. У них йшлося і про запровадження страхової медицини, і про зменшення обсягів торгівлі з Росією. Однак, безсумнівно, привернули увагу заяви комуністів та аграрників. Перші з них, виходячи з того, що американці внесли Україну у список членів антиіракської коаліції, вимагають повернення українського батальйону радіохімічного захисту з Кувейту.

Аграрники ж вважають, що арешт колишнього віце-прем'єр-міністра з питань агропромислового комплексу Леоніда Козаченка гальмує перетворення у сільському господарстві, створює умови для переділу власності, фактично залишає селян без фінансового забезпечення у цей весняний сезон. Отож, на думку Голови Верховної Ради України Володимира Литвина, потрібно заслухати звіт урядовців про ситуацію на зерновому ринку і прийняти відповідну постанову.

Зростаюча кількість біженців, нелегальних мігрантів, наближення кордонів Євросоюзу — усе це змусило народних обранців повернутися обличчям до цих проблем. Народний депутат Олександр Бандурка зробив доповідь щодо законопроекту про державну міграційну службу в Україні. Адже цією проблемою в державі нині опікується дев'ять відомств, а, як відомо, у «дев'ятьох няньок» річка міграції, особливо нелегальної, повніє. Олександр Бандурка зазначив: законопроект визначає статус, функції та повноваження нового органу.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У НОМЕР

Для пільговиків місць немає?

«Хочеш їхати — плати» — такими словами найчастіше зустрічають пільговиків водії маршрутних автобусів Миколаєва. Проте перевозити цю категорію пасажирів безплатно зобов'язані власники транспортних засобів усіх форм власності.

Тепер городяни, котрі мають істотні претензії до транспортних служб, можуть брати участь у роботі конкурсного комітету з питань перевезення пасажирів, який проходить кожного тижня. Заступник міського голови Олександр Женжеруха заявив, що до порушників застосовуватимуть суворі заходи, аж до позбавлення їх права перевезення. Водночас він пообіцяв, що тарифи на проїзд найближчим часом не підвищуватимуть, **повідомляє наш власний кореспондент Олена ІВАШКО**.

Упорався сам — допоможи сусідові

Пенсіонери Севастополя уже десять років поспіль отримують свої кровні день у день. Міське управління Пенсійного фонду працює за принципом «пенсію в строк». А минулого року 83 мільйони гривень севастопольці перерахували в різні регіони України для вчасної виплати грошей тамтешнім пенсіонерам.

Це стало можливо завдяки значному перевищенню плану збору коштів до бюджету фонду, який становив 235 мільйонів гривень, що на 25,9 відсотка більше, ніж заплановано, **повідомляє наш власний кореспондент Світлана КАЛИНОВСЬКА**.

Дохімічилися

Під час лабораторних робіт на уроці хімії в тернопільській школі №13 виникла пожежа. Учні одинадцятого класу в своїх дослідах використовували сухий спирт. Запалена таблетка закотилася в отвір парти і почала тліти. Погасити її не вдалося. Їдкий дим заповнив спочатку клас, а потім весь другий поверх школи. Вогонь спалахнув, коли вибили вікна. Дітей вчасно евакуювали. На щастя, ніхто не постраждав. Пожежники впоралися з вогнем, але школі завдано збитків на кілька тисяч гривень. Тепер усі школярі області поновлюють знання з правил протипожежної безпеки, **повідомляє наш власний кореспондент Марта ЛІТИНСЬКА**.

І в'язні пишуть про любов

«Жінка. Мати». Такою була тема поетичного конкурсу, який проводив серед в'язнів департамент з виконання покарань у Рівненській області. На нього надійшли поезії з усіх шести підрозділів. Серед авторів — в'язні, які відбувають покарання за тяжкі злочини. Виходить, і в їхніх душах ще жевріє вогник любові. Журі на чолі з членом Спілки письменників України Євгеном Шморгуном до другого етапу конкурсу відібрало п'ять кращих робіт. Їх опублікують у другому випуску збірки «Творчість за гратами», **повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА**.

■ На міжнародній виставці гумових та каучукових виробів, яка відбулася у Москві, найбільше лаврів випало ВАТ «Дніпрошина» з Дніпропетровська. Його продукцію — шини для всіх марок легкових і вантажних, зокрема великовагових автомобілів та сільськогосподарських машин, — замовили 74 зарубіжні фірми. Понад 40 інших компаній зголосилися постачати у Дніпропетровськ корд і металокорд та інші гумові припаси. Схоже, знамените в минулому підприємство вдруге відкриває для себе світ, **повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО**.

■ Нову технологію запилення овочів уперше застосували нинішнього року у могилів-подільському овочево-тепличному комбінаті «Дністер», що на Вінниччині. У теплицях, розташованих на 13 гектарах, встановили вулики з бджолами. Запилені природним способом огірки на смак схожі на вирощені у відкритому грунті.

За словами голови правління В'ячеслава Мислінського, із 20 нині діючих в Україні тепличних комбінатів «Дністер» чи не єдиний, де застосували згадану новинку. Перші тонни придністровських огірків відправлено в столицю та інші регіони держави, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК**.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

В Одесі 13 дітей госпіталізовано з гострим харчовим отруєнням

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

У дев'яти няньок... річка міграції повніє

Ранкове засідання 1 квітня

(Початок на 1-й стор.).

Водночас він визнав, що низка його статей суперечить закону про державний бюджет на поточний рік.

Голова Комітету Верховної Ради з питань національних меншин і міжнаціональних відносин Геннадій Удовенко у співдоповіді підкреслив, що така служба вкрай потрібна. Однак він поставив під сумнів доцільність її підпорядкування Міністерству внутрішніх справ.

Народні обранці, які виступили в обговоренні законопроекту, в основному підтримали його. Щоправда, Георгій Крючков (фракція КПУ) та Віктор Терен (фракція БЮТ) вважають, що створення ще одного органу виконавчої влади — прерогатива глави держави. Водночас пролунала думка, що передусім потрібно створити законодавче поле, яке регулювало б міграційні процеси в Україні.

На початку сесійного засідання склав присягу новий народний депутат. Місце легендарної Ярослави Стецько, яка пішла з життя, у фракції «Наша Україна» заступив Микола Чечель.

Ірина КОЗАК, Володимир КОРОЛЮК.

ФОТОФАКТ

На Запоріжжі відзначили 80-річчя з дня створення Гуляйпільського району — батьківщини Нестора Махна. **На знімку:** «махновці» на таганці під час святкування.

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

Не вистачає економізації та міжпарламентського співробітництва

(Початок на 1-й стор.).

Київ та Улан-Батор мають обопільну зацікавленість у галузі розвідки та видобутку золота й кам'яного вугілля, в яких українська сторона могла б запропонувати вітчизняні розробки й кваліфікований персонал (вже сьогодні в Монголії за контрактами працюють понад 800 українських громадян, з них близько 400 — на Ерденетському гірничо-збагачувальному комбінаті, решта — на приватних підприємствах). Під час нинішнього візиту український Президент знову підтвердив готовність нашої сторони взяти найактивнішу участь у цьому напрямі. Перспективним уявляється також партнерство в галузі будівництва і реконструкції промислових та житлових об'єктів, машинобудування, сільському господарстві та інших галузях народного господарства. Налагодженню прямих контактів має сприяти й бізнес-форум з участю українських та монгольських підприємців, який відбувся в рамках візиту Президента вчора, 1 квітня. За останні дев'ять місяців це вже третій такий захід, що свідчить про високу активність підприємців обох країн та зацікавленість розвивати взаємовигідні проекти.

Під час зустрічі Президента України з головою Великого Державного Хуралу Монголії Санжбегзійном Тумур-Очиром співрозмовники звернули увагу на те, що протягом 11 років після встановлення дипломатичних відносин між двома країнами контакти між їх найвищими законодавчими органами продовжують перебувати на етапі становлення. Йшлося й про важливість створення в законодавчих органах двох країн груп дружби, які б активно займалися питанням міжпарламентської взаємодії. У монгольському парламенті така вже створена, до неї входять шість депутатів.

Ольга ТАНАСІЙЧУК, власкор «Укрінформу» в Пекіні, спеціально для «ГУ».

ПОЛІТ-ФОРМАЦІЯ

Президент має право на сумніви

Перше засідання робочої групи з вивчення пропозицій, що надходять під час всенародного обговорення проекту закону «Про внесення змін до Конституції України», відбулося в Києві в Міністерстві юстиції під головуванням Міністра юстиції Олександра Лавриновича.

Як повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна», у засіданні групи також узяли участь представники Верховної Ради України, адміністрації Президента країни, регіонів, наукові працівники. Робоча група підіб'є підсумки роботи до 13 травня.

Як зазначив державний секретар Мін'юсту Анатолій Заєць, пропозиції, що надходять у ході всенародного обговорення, вивчатиме аналітична підгрупа, до складу якої увійшли фахівці високого рівня, а також представники регіонів. Після закінчення роботи вони передадуть пропозиції головній групі.

Народний депутат, представник Президента України у Верховній Раді Олександр Задорожний, який також є членом групи, в інтерв'ю журналістам зазначив, що метою всенародного обговорення є з'ясування того, «якою мірою теза про парламентсько-президентську республіку відповідають настроям у суспільстві». «Президент має право на цей сумнів, — сказав О. Задорожний. — Я переконаний, що з низки питань, що їх представляють партійні лідери у Верховній Раді, буде інша точка зору, а виборцям стане зрозуміло, хто і як їх представляє».

Суддя має пам'ятати: його доля вирішуватиметься за його діями

Більша частина скарг, що надійшли до адміністрації Президента, стосується розгляду справ у судах, повідомляє Укрінформ. Це, зокрема, підкреслив Голова Вищої ради юстиції Сергій Ківалов під час прес-конференції. Однією з причин помилок, допущених під час постановлення декотрих вироків, він назвав недоліки в підготовці суддівських кадрів.

Розповідаючи про заходи, що їх здійснюють для розв'язання цієї проблеми, Сергій Ківалов повідомив, що з першого вересня у Києві планується відкрити академію з підготовки суддів. Крім того, поповнення очікується з деяких інших вузів, де розпочато підготовку суддівських кадрів, зокрема, з Інституту підготовки професійних суддів при Одеській національній юридичній академії. «До підготовки фахівців цієї категорії долучилися судді Верховного Суду, вищих спеціалізованих судів», — сказав Сергій Ківалов.

На його переконання, підвищенню рівня правосуддя сприятиме скасування норми про довічне обрання суддів. «Якщо суддя обиратиметься не довічно, а на десять років, він завжди пам'ятатиме, що настане час, і його доля як судді вирішуватиметься з урахуванням того, як він раніше здійснював правосуддя».

Сергій Ківалов також зауважив: 90 відсотків вироків, постановлених суддями в перші п'ять років роботи, не змінюються під час перегляду. А в суддів, призначених довічно, помилки трапляються частіше.

КАЛЕНДАР

Публіцист «вогняних меж»

Тридцять років тому в Монреалі в останній день березня помер Дмитро Донцов

Ідеолог українського націоналізму, блискучий публіцист і видатний громадський діяч, Донцов за довге життя зазнав звеличення і засудження, заборони на свої праці і забуття. Сьогодні його принципи національного виховання української молоді знову знаходять своїх послідовників. Як і твердження колишнього діяча УНР про органічний нерозривний зв'язок України із Заходом.

Молодіжний націоналістичний конгрес України разом з історичним клубом «Холодний Яр» провів у Київському міському будинку вчителя вечір пам'яті, присвячений публіцисту «вогняних меж» Дмитру Донцову.

Лідія ТИТАРЕНКО.

ФОТОФАКТ

Поштарка Тамара Артемчук зі Сватова (*на знімку*) працює на пошті вже 19 років. А коли вона зустріла журналістів із парламентської газети, котрі проводили в Луганській області акцію «Голос України» — інвалідам Великої Вітчизняної війни», то сама продемонструвала — в її сумці завжди є і наш «Голос». Колектив поштовиків Сватівського райвузла зв'язку — один із кращих в області. Петро Жовтоножко очолює його лише п'ять років, але за цей час економічні показники поштового підприємства зросли майже вдвічі. Досягти цього вдалося завдяки вмілій організації та автоматизації праці, торгівлі товарами народного споживання.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Скаргу доведеться розглядати

Апеляційний суд Києва скасував ухвалу Печерського місцевого суду столиці про відмову в прийнятті скарги лідерів опозиції на дії та бездіяльність Президента України Леоніда Кучми, **повідомляє УНІАН.**

Народні депутати Юлія Тимошенко, Петро Симоненко та Олександр Мороз звернулися до суду зі скаргою на бездіяльність і дії Президента України стосовно непідписання та неоприлюднення ним у терміни, передбачені ст. 94 Конституції України, Закону України «Про тимчасові слідчі та спеціальні комісії Верховної Ради України». Цей закон парламент прийняв ще 21 грудня 2000 року, але Президент не підписав його у встановлені Конституцією строки, а повернув до ВР. Постановами від 8 лютого 2001 року та від 10 січня 2002 року парламент ухвалив звернутися до Президента з пропозицією підписати та офіційно оприлюднити цей закон, оскільки, зважаючи на вимоги чинного законодавства України та Конституції, закон слід вважати таким, що схвалений Президентом. Але ці постанови ВР Президент України не виконав.

Тому народні депутати вважають, що «Президент порушив законні права громадян України, в тому числі і їх як народних депутатів, щодо законодавчого забезпечення діяльності тимчасових слідчих та спеціальних комісій ВР».

Увага!

26 вересня 2002 року Верховна Рада України утворила тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань вивчення дотримання законодавства та забезпечення конституційних прав громадян під час підготовки і проведення 16 вересня 2002 року акції «Повстань, Україно!».

Просимо інформувати по телефону, надсилати письмову та іншу інформацію про факти, що свідчать про порушення конституційних прав громадян під час підготовки, проведення і після зазначеної акції, а також про пов'язані з цією акцією неправомірні, на вашу думку, дії службових осіб та окремих громадян з цього приводу.

Повідомлення надсилати за адресою: 01220, м. Київ, вул. Банкова, 5-7, каб. 418. Телефон 255-42-10. Голові слідчої комісії.

У КОМІТЕТАХ ВР

Питання міграції, вільного пересування

Такою була головна думка «круглого столу» на тему «Законодавче врегулювання питань свободи пересування та вільного вибору місця проживання», організованого Комітетом ВР з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин.

У його роботі взяли участь народні депутати, представники центральних органів виконавчої влади, Бюро з демократичних інститутів та прав людини ОБСЄ.

Розпочинаючи засідання «круглого столу», голова профільного комітету парламенту Геннадій Удовенко наголосив, що законодавче врегулювання питань міграції, вільного вибору місця проживання має особливу вагу для країн, що утворилися внаслідок розпаду Радянського Союзу. Адже по різні сторони кордонів залишилися жити багато родин, які постійно прагнуть до поновлення родинних зв'язків, хочуть мати гарантоване право на вільне пересування та вільний вибір місця проживання. Особливо це стосується сусідів, і передусім України, Росії, Білорусі та Молдови.

З доповіддями виступили Микола Рудько, керівник Управління з питань громадянства адміністрації Президента та Володимир Школьников, радник з питань міграції бюро з демократичних інститутів та прав людини ОБСЄ.

Учасники «круглого столу», народні депутати, фахівці-міжнародники внесли багато слушних пропозицій, які будуть узагальнені профільним комітетом ВР для законодавчого втілення.

Вл. інф.

ДОПОМОГА

Полюби ближнього свого

Серед інших проблем життєдіяльності міста львівські депутати обговорювали й делікатне питання любові до ближнього — через гаманець.

Ішлося про процедуру надання матеріальної допомоги з особистих фондів депутатів, закладених у бюджеті на суму 6 тисяч гривень на кожного обранця. Львів'яни, що потребують допомоги, мають передати депутатові від свого округу три довідки — про склад сім'ї, про її доходи та акт обстеження матеріально-побутових умов. Відтак депутат на свій розсуд визначає суму допомоги і звертається з клопотанням до голови районної адміністрації. І лише тоді претендент зможе взяти гроші з каси. Процедура тривала, визнають ініціатори почину, зате дуже сприяє близькому знайомству електорату із депутатами, **повідомляє наш власний кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ.**

КРИМІНАЛ

Вбито помічника народного депутата

У центрі Харкова за поки що нез'ясованих обставин вбито голову спостережної ради ЗАТ «Богодухівський шкіряний завод», помічника народного депутата Олександра Фельдмана Володимира Копила.

Хоч як дивно, інформація про це, ймовірно, замовлене вбивство, потрапила до ЗМІ не з правоохоронних органів, а з концерну АВЕК, до складу якого входив шкіряний завод. У прокуратурі лише сказали, що злочин скоєно у Київському районі Харкова. Однак Центр громадських зв'язків УМВС України в Харківській області та прес-служба обласної прокуратури поки що утримуються від розширеніших коментарів з цього приводу. Відмовляються давати їх і в концерні АВЕК.

Судячи з усього, Володимира Копила було вбито у Харкові в ніч з 28 на 29 березня. Постріли пролунали, за попередніми даними, близько 21 години на Пушкінському в'їзді у дворі будинку 7-б. Два кульові поранення виявилися смертельними, підприємець помер на місці. Прокуратура Київського району і співробітники місцевого райвідділу міліції з'ясовують усі обставини злочину. Є кілька версій того, що сталося, створено спеціальну групу з розслідування вбивства.

Чи справді це вбивство підпадає під розряд замовлених і скільки було кілерів — щодо цього поки що теж немає жодної інформації. З неофіційних джерел відомо лише те, що стріляли із саморобної зброї.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Висловлюємо щире співчуття народному депутату України, голові підкомітету з питань законотворчості, систематизації законодавства України Комітету Верховної Ради України з питань правової політики Кармазіну Юрію Анатолійовичу у зв'язку з тяжкою втратою — смертю його батька

Анатолія Григоровича.

В. ЛИТВИН, Голова Верховної Ради України;
Г. ВАСИЛЬЄВ, Перший заступник Голови Верховної Ради України;
О. ЗІНЧЕНКО, заступник Голови Верховної Ради України;
В. ЗАЙЧУК, керівник Апарату Верховної Ради України.

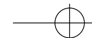
Депутатська група «Народовладдя» висловлює щирі співчуття народному депутату України Юрію Кармазіну з приводу смерті батька

Анатолія Григоровича.

Фракція «Наша Україна» висловлює глибоке співчуття народному депутатові України Кармазіну Юрію Анатолійовичу та його родині у зв'язку з тяжкою втратою — передчасною смертю батька

Кармазіна Анатолія Григоровича.

Нехай Божа благодать, милосердя та мир будуть з вами в цю годину глибокого смутку.

Ставка на швидкість і безпеку

АКТУАЛЬНО

Про новаторський пошук у реформуванні залізниці йдеться не вперше. Це принцип, який сьогодні сповідують українські шляховики. У такому ключі працює Південно-Західна залізниця — одна з найстаріших доріг України, діюча довжина колій якої 6,5 тисячі кілометрів. Нещодавно тут проведено огляд колійних машин. Можливо, людині, не знайомій з тонкощами такої роботи, здасться, що цей факт далекий від дорожньої романтики, яку кожен з нас відчував, дивлячись у вікно вагона. Проте колійне господарство — та частина великого організму галузі, без якої неможливий ні дорожній комфорт, ні безпека.

На станції Київ-Московський було представлено оновлену, відремонтовану колійну техніку. Це потужні агрегати, призначені для ремонту й обслуговування колій, — укладальні крани, машини для заміни шпал, зварювальне устаткування тощо. Цього року із 336 машин, які є на Південно-Західній залізниці, відремонтовано третину — вісім одиниць пройшли капітальний ремонт, 10 — середній, 86 машин «оздоровлено» поточним ремонтом. У цю справу вкладено мільйон 300 тисяч гривень. А загалом в «Укрзалізниці» на ремонт подібної техніки надано понад 19 мільйонів гривень. (До речі, за підсумками огляду визначено кращі машини, а колективи, які працювали над ними, буде премійовано). А торік Південно-Західна залізниця отримала й нові машини: для поглибленого очищення від щебеню, для заміни шпал, грейферний трактор, два екскаватори «АТЕК» тощо.

Однак підготовка машин до літа — це не тільки черговий сезонна робота залізничників. У 80 відсотків цієї техніки вже наступного дня після огляду почалися трудові будні. Річ у тім, що до 1 серпня нинішнього року планувало відкрити нову швидкісну лінію Миронівського напрямку — Київ—Дніпропетровськ. На цьому маршруті потяги розвиватимуть швидкість до 160 кілометрів на годину. Однак спочатку, за словами заступника начальника Південно-Західної залізниці по колійному господарству Романа Йосиповича, необхідно модернізувати 37,5 кілометра колій, на півсотні кілометрів провести комплексно-оздоровчий ремонт. У цій роботі, каже Роман Миколайович, буде задіяно більш як тисяча працівників колійного господарства. А крім того, там працюватимуть контактники, зв'язківці та фахівці інших служб. Усі роботи плановано завершити до 1 липня, а ще місяць швидкісній лінії надаватимуть естетичного вигляду.

У перспективі «Укрзалізниця» планує модернізувати 500 кілометрів магістралі, провести капітальний ремонт 200 кілометрів доріг. У цьому оновленні шляхів запроваджуються технології, які дають можливість скоротити витрати на утримання шляхів і використати нові матеріали під час укладання.

Ірина БУЛАНЕНКО.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

СВЯТО

Театру — пилосос,

а артисту Олександру Мельнику — ордер на квартиру вручив міський голова Херсона Володимир Сальдо з нагоди святкування Міжнародного дня театру.

На урочистостях заснованою театром премією «Успіх» (своєрідний місцевий «Оскар») відзначено не лише артистів, а й тих, хто сприяє його роботі: меценатів, журналістів, викладачів мистецьких дисциплін. Грошову премію в номінації «Краща жіноча роль» від інформаційної агенції «Південь» та корпункту телеканалу «Інтер» отримала заслужена артистка Олена Галл-Савальська. А корифеї театру — народні артисти протягом року матитмуть стипендію в розмірі 200 гривень від обласної ради.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

Хто вистояв — має шанс

Львівська міська рада запропонувала схему отримання житла для тих, хто вистояв у черзі десятки років і... залишився живий.

Під капітальне будівництво відведено земельні ділянки, а в міському бюджеті закладено шість мільйонів гривень. Цих коштів вистачить на 100 квартир. Половина дістанеться черговикам, які сподіваються на житло понад 40 років, решта — тим, чиє помешкання визнано аварійним. Іншим претендентам (їх у Львові понад 36 тисяч) запропоновано взяти довгострокові кредити, виплатити 30 відсотків вартості квартири, а решту повертати протягом десяти років із відповідними відсотками. Однак позички зможуть узяти лише ті сім'ї, чий місячний сукупний дохід не менш як дві—три тисячі гривень.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Чемпіони дармових розеток

Із сьогоднішнього дня Криму вдвічі скоротили ліміт на енергоносії. За їх оплатою півострів опинився на останньому місці в Україні: розрахувався лише за половину наданої електроенергії. Заборгованість не скорочується, незважаючи навіть на регулярні від'єднання боржників.

У Сімферополі, який заборгував 6 млн. гривень, відключено 26 підприємств і понад 1700 побутових споживачів. Борги керчан становлять третину бюджету автономії. «Кримменерго» почало поетапне від'єднання водоканалів-боржників. Ледь заповнені й водосховища, бо Північно-Кримський канал постачати воду в борг відмовився. Армянськ, Феодосія, Джанкой, Євпаторія і Бахчисарайський район стали боржниками-чемпіонами. Нинішній механізм збору коштів за спожиту енергію у Криму себе не виправдав. Тож віднині струм відпускатиметься за лімітом: залежно від рівня оплати.

Віктор ХОМЕНКО.

ФОТОФАКТ

На спеціалізовану виставку «Деревообробка, меблі, інтер'єр», що відбулася в Донецьку, свої вироби привезли 42 фірми з Києва, Черкас, Дніпропетровська, Тернополя, Івано-Франківська і міст Донецької області.

На знімку: в нас є різні жалюзі!

Фото УНІАН.

КРИМІНАЛ

Їх важко назвати матерями...

Жахливі звістки сколихнули мешканців сіл неподалік Луцька. Протягом однієї доби місцеві жителі знайшли двох мертвих немовлят.

Першу жахливу знахідку виловили з ріки Чорногузка юні рибалки. Мертва дитинка лежала в целофановому пакеті. Міліції вдалося встановити, що немовля народилося поза стінами пологового будинку. Ймовірно, дитини спекалася якась малолітня мати. А згодом в лісопосадці біля села Новий Озків діти знайшли в клунку ще одне мертве одно-двомісячне немовля. Нині правоохоронці ведуть пошук дітовбивць.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

Викриті «бюджетні» злочинці

Злочинну групу, яка діяла в бюджетній сфері, викрили співробітники управління по боротьбі з організованою злочинністю УМВС Чернігова. Серед правопорушників —кілька високих посадовців одного з управлінь облдержадміністрації та керівники приватної фірми.

— Вони з 2000 року зловживали службовим становищем і здійснювали протиправні фінансові операції та інші оборудки з коштами та комунальним майном, — повідомив власному кореспонденту «ГУ» Сергію ПАВЛЕНКУ начальник обласного управління міліції Михайло Манін. Збитки, завдані зловмисниками становлять майже 300 тисяч гривень. Розслідування у цій справі проводить УБОЗ УМВС.

Телесигнал із підпілля

Співробітники податкової міліції в Запорізькій області викрили нелегальну ретрансляційну кабельну телестанцію. Підприємець, орендувавши приміщення і встановивши необхідну апаратуру, організував студію і за допомогою трьох ретрансляторів налагодив мовлення комерційного ТБ.

Абонентська плата в 10 грн. на місяць давала змогу користуватися послугами підпільного телеканалу майже чверті населення одного з міст регіону. Проте ліцензії підприємець не купував, податків не сплачував.

За фактом порушення правил здійснення господарської та банківської діяльності проти бізнесмена порушено кримінальну справу. Обладнання на суму майже 100 тисяч грн. вилучено, **повідомляє УНІАН.**

АКТУАЛЬНО

Чиє ярмо шию не натре?

Весна завжди налаштовує людей на мажорний лад, додаючи сил і наснаги. За логікою речей найбільше радіти її приходу мали б хлібороби.

Аби пересвідчитись у цій одвічній істині, поїхав на зустріч із давнім шанувальником «Голосу України» і, водночас, героєм наших публікацій, головою правління одного з економічно найуспішніших сільськогосподарських підприємств Сумщини — СТОВ «Батьківщина» Лебединського району Анатолієм Галушкою. Однак мій ейфорійно-весняний настрій вмить вивітрився, щойно я переступив поріг його робочого кабінету: візаві був чорнішим за хмару-громовицю.

— Часом не на весну образилися?

— Весна і мій паскудний настрій, як сказали б одесити, — це дві великі різниці. Хоча взаємозв'язок між ними є, — не сприйняв жарту господар кабінету. — Втім, нинішня нехе нам стільки проблем — страшно подумати. Техніку час виводити в поле, а ми сидимо без краплини «горючки», без насіння буряків, отрутохімікатів і мінеральних добрив. У такy безвихідь, як тепер, наше господарство ще ніколи не потрапляло.

Анатолію Галушці й справді є від чого впасти, якщо не в розпач, то у праведний гнів. Цей відчай і обурення зрозумілі кожному селянинові. Адже в переважній більшості господарств Сумщини ситуація з підготовкою до весняно-польових робіт набагато критичніша.

Та повернімося до «Батьківщини». Позаторік рентабельність виробництва тут перевищила 20-відсотковий рубіж, а чистий прибуток сягнув півмільйона гривень. Здавалося, торік можна було б примножити попередній здобуток. Та замість цього рентабельність знизилася майже втричі, а прибуток — у 3,5 разу. Ця дика метаморфоза сталася у господарстві, де утримується тисяча голів великої рогатої худоби, близько 450 корів, майже 50 тисяч курей-несучок. За такого потенціалу та 55-центнерного врожаю пшениці «Батьківщина» повинна була торік двічі стати мільйонером, а не сидіти нині в боргах, як у шовках.

Підкосила її, як і більшість сільських виробників регіону, цінова вакханалія, спровокована посередниками та переробниками й беззастережно підтримана урядом. ЗАТ «Сумський м'ясокомбінат», до прикладу, без жодних докорів сумління виплачувало СТОВу за кілограм живої ваги яловичини аж 2 гривні 74 копійки! Тоді як собівартість м'яса становить 3,79 гривні. Ось чому тваринницька галузь принесла торік господарству 174 тисячі гривень збитків. За здирницьким сценарієм «співпрацювали» з «Батьківщиною» й решта «партнерів». Після чого Анатолій Галушка змушений був, укотре, йти з простягнутою рукою по кредити. Банкіри також виявилися здирниками. За позичку заломили 34 відсотки річних...

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Коло замкнулося: і переробники з посередниками, і банкіри, як пересвідчився Галушка, «ягідки» одного поля. Увесь кредит ще торік було витрачено на пально-мастильні матеріали, закупівлю запасних частин для сільгосптехніки та виплату зарплати. Ось і сушить знову голову керівник «Батьківщини»: кому цього року підставляти для ярма шию — здирнику-переробнику чи такому позичальнику-лихварю?

Владислав ЖМУРКОВ.

Німецький уряд підтримує наше село

В Україні з візитом перебували високопоставлені представники Федерального міністерства економічного співробітництва і розвитку Німеччини та Кредитної установи з відбудови. Наприкінці 2002 року це міністерство виділило п'ять мільйонів євро для підтримки сільськогосподарських підприємств України. Кредит надаватиметься через Німецько-український фонд та його банки-партнери.

Крім того, у майбутньому уряд Німеччини планує надавати підтримку не лише підприємствам, а й українським сільським кредитним спілкам, щоб охопити малі й міні-підприємства, які не мають доступу до банківської системи. Зазначена підтримка спрямовуватиметься на поліпшення правових рамкових умов для кредитних спілок, розвиток України та інституційне зміцнення й рефінансування відібраних кредитних спілок.

Допоможуть, але не всім

У Рівному в рамках реалізації проекту підтримки приватизації землі в Україні, яким опікується Агентство США з міжнародного розвитку, відкрито центр юридичної допомоги селянам. Він надаватиме юридичні послуги та консультації новим землевласникам щодо реалізації прав власності на землю.

— Безплатну юридичну допомогу одержать мешканці Зарічненського, Володимирецького, Дубровицького, Костопільського і Сарненського районів, поінформував начальник Рівненського обласного управління земельних ресурсів Микола Поліщук.

Олександра ЮРКОВА.

Без прокурора зарплати не бачити?

Не раз вдавалися до пікетів працівники тернопільського цукрозаводу «Поділля», щоб повернути більш як 418 тисяч гривень заборгованої зарплати. І лише після втручання нового прокурора області Андрія Гіля борги цукровикам повернули. Не краща ситуація на Лановецькому цукровому заводі, де також заборгували понад 400 тисяч гривень, з яких днями повернуто 380 тисяч. Тривають перевірки на інших цукрозаводах, що належать ЗАТ «Тернопільський агропромисловий комплекс». З початку року прокуратурою порушено сім кримінальних справ за фактом невиплати заробітної плати.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Немає ні вічної влади, ні вічної опозиції

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

Із зареєстрованих на 1 січня 2003 року 72 обласних організацій політичних партій на Закарпатті найчисленнішою є СДПУ(о), яку очолює голова обласної державної адміністрації Іван Різак. На 1 січня 2003 року у 83 осередках вона налічувала понад 36 тисяч 500 «штиків». Кількість об'єднаних соціал-демократів, а отже, і їхня впливовість, зростають. Домінують вони і в обласній раді. Із 29 представників партій, що обрані депутатами обласної ради з-поміж 85 два роки тому, 16 крісел у сесійній залі зайняли об'єднані соціал-демократи. Ще два крісла дісталося їм після нещодавніх довиборів трьох депутатів облради замість вибулих. І набрали «об'єднані» більше 90 відсотків голосів — як у «старі добрі часи»...

Представництво інших партій в обласній раді таке: аграрники мають чотири місця, НДП — три, «Єдність», «Собор», «Яблуко», «Реформи і порядок», Партія Регіонів та ВО «Жінки за майбутнє» — по одному.

Опозиція (і передусім «Наша Україна» та комуністи), цю «домінанту» об'єднаних соціал-демократів пов'язує з призначенням Івана Різака керівником області. Сам він на зустрічах із журналістами, що проводять щосереди у прес-центрі облдержадміністрації, не раз підкреслював: до політики інколи треба ставитися з гумором. В області політичного протистояння нема, вважає Іван Різак, а є інтереси певних осіб. Стосується це й колізій, що виникли між обласною та Мукачівською районною держадміністраціями, з одного боку, і мукачівськими районною та міською радами — з другого. Стосунки ці загострилися після призначення на посаду голови Мукачівської райдержадміністрації лідера об'єднаних соціал-демократів району Віктора Дядченка — вдруге після звільнення його з цієї посади торік «за власним бажанням». До цього додалося жорстоке побиття й досі невідомими особами депутата обласної ради головного лікаря Мукачівської центральної міськрайонної лікарні Василя Васюти в його робочому кабінеті. Кандидатура Василя Васюти висувалася як альтернатива Вікторові Дядченку.

І Іван Різак, і голова обласної ради Микола Андрусь вважають, що між облдержадміністрацією та облрадою склалися нормальні ділові стосунки, підпорядковані спільній меті — соціально-економічному розвиткові краю та підвищенню добробуту закарпатців. Цій меті має прислужитися й діяльність депутатської групи «За розвиток Закарпаття», що створена нещодавно і до якої ввійшло 64 депутати. Координатором більшості у представницькому органі влади області обрано ректора Ужгородського національного університету Володимира Сливку — людину помірковану й інтелігентну.

Другою в області за чисельністю є СелПУ, яка, за словами її лідера Івана Баранчика, об'єднує у своїх лавах понад десять тисяч членів. Стосовно майбутніх президентських виборів, то «селяни» свої симпатії виявлять після того, як буде названо кандидатів на посаду глави держави. З приводу ініціатив Президента щодо реформи політичної системи, то Іван Баранчик вважає двопалатний парламент абсурдом... Від десяти до п'яти тисяч членів мають у своїх лавах «Жінки за майбутнє», НДП, АПУ, «Демсоюз», «Батьківщина» та Партія Регіонів. Проте особливою активністю в політичному житті області вони не відзначаються, зосередившись на структуризації своїх організацій. Є й такі обласні осередки політичних партій, котрі ледве спромоглися на залучення до своїх лав по п'ять-десять членів.

Щодо позиції закарпатських соціалістів, то її висловив на сторінках обласного щотижневика «Срібна Земля фест» лідер соціалістів Олексій Пристая:

— Нема вічної влади, як нема вічної опозиції... Ми перебуваємо в опозиції до теперішньої влади не тільки тому, що так треба, а лишень тоді, коли вона, на наш погляд, робить щось не так. На регіональному рівні я поки що не бачу в діях нинішнього керівництва областю якихось конфронтаційних моментів. Так, можна мати претензії до деяких кадрових призначень, але це загальноприйнято, коли керівник набирає у свою команду тих людей, яким довіряє... А загалом моє бачення взаємин влади і опозиції таке. На виборах ми суперники, але не вороги, а у міжвиборчий період мали б забутися всі кривди. У цей час, незважаючи на політичне забарвлення, треба об'єднатися в інтересах Закарпаття і всіх тих, хто пов'язав із нашим краєм свою долю...

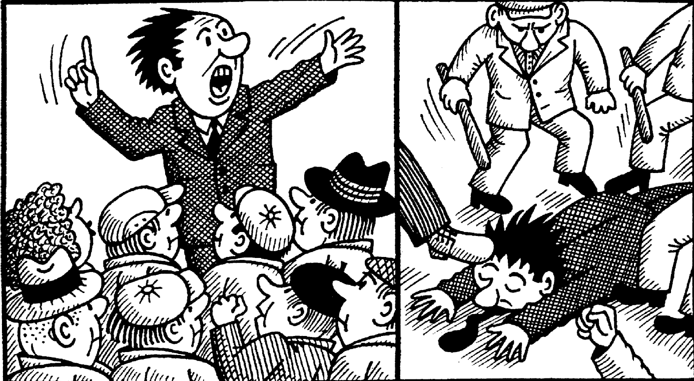
Оскільки нині народ і влада існують ніби в окремих автономних режимах, то прагматичні закарпатці особливих сподівань на проголошувані реформи не покладають і в переважній більшості до політики байдужі. Це вони продемонстрували й під час нещодавніх акцій опозиційних сил. Та й ритуал покладання квітів до пам'ятника Тарасу Шевченку в Ужгороді політичною акцією не назвеш. Тим паче що зробили це і нечисленні представники нинішньої влади, і не більш численні ті, хто вважається в опозиції. Відмінність у тім, що перші зробили це зранку, другі — дещо пізніше...

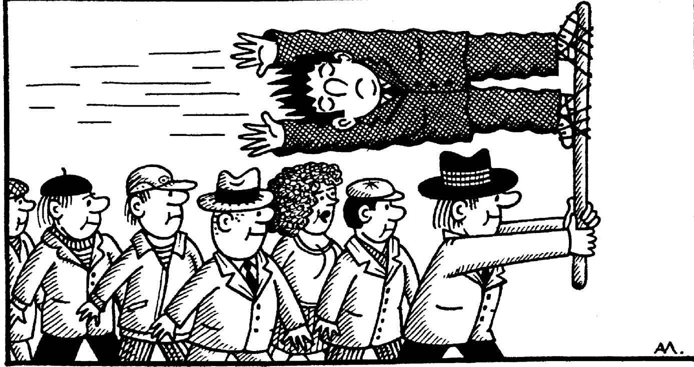
Нині обласні засоби масової інформації взялися за висвітлення кампанії з обговорення політичної реформи політичної системи, запропонованої Президентом. Провладні роблять це, як у згадувані вже «старі й добрі часи», за принципом одностайного схвалення й такої само підтримки з деякими неістотними й малозначущими «проте», отже, вилущити раціональне зерно з цих публікацій майже неможливо. Ті, що іменуються незалежними, здебільшого із цих ініціатив глузують. А електорат, котрому все одно, скільки палат матиме парламент, — одну, дві чи більше — зайнятий справою прозаїчнішою: якось дає собі раду в цьому хаосі та ще й встигає годувати численних своїх слуг, котрі живуть у тисячі разів ліпше, ніж він, тобто простий закарпатець. Добре, що хоч кордони близько — на заробітки далеко їздити не треба. Бачачи, як мучаться сусіди, він плює на багатовекторну політику й симпатизує Європі.

І ставиться до політики з гумором...

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

У НОМЕР

Банкіри ініціюють мораторій...

(Початок на 1-й стор.).

— Олександре Анатолієвичу, АУБ спільно з НБУ виступили проти запровадження оподаткування доходів громадян від вкладів у банках. В чому причина такої категоричності? Адже податки — це джерело наповнення бюджетів.

— Я з вами цілком згоден. Мало того, наша принципова позиція — всі доходи мають оподатковуватися. Вибірковість оподаткування спотворює економічне середовище і задає викривлені орієнтири. Саме тому ми говоримо не про скасування оподаткування доходів від вкладів як таке, а про мораторій, тобто призупинення оподаткування на перехідний період.

О. СУГОНЯКО

— Чому?

— Такий податок за сучасного стану розвитку економіки країни є передчасний і економічно недоцільний. Загальна сума внесків фізичних осіб в Україні нині становить лише 21 млрд. грн. Це надто мало. Для порівняння — за даними НБУ, понад 25 млрд. грн. готівки залишається поза банками. Щодо валюти, то на руках у населення — від 10 до 20 млрд. дол. США. Вдумайтеся в ці цифри! Це той національний ресурс, залучення якого надало б можливість не шукати коштів за кордоном, а кредитувати економіку за рахунок власних внутрішніх джерел. Саме населення є внутрішнім інвестором, інтереси якого мають бути приоритетними для влади.

У структурі залучених банками коштів 38 відсотків — це вклади населення. Сьогодні це вже більше, ніж кошти на поточних рахунках підприємств. З них більше 75 відсотків — строкові депозити. Це є основний ресурс довгострокового кредитування, яке за останній рік зросло в 1,8 разу. Кошти населення є визначальним джерелом кредитування економіки. І його взяти й перекрити? Це неправильно!

Наша економіка потребує легалізації доходів громадян, виведення їх з «тіні» та залучення через банки до інвестування економіки. То навіщо, скажіть, підривати ледь-ледь зростаючу довіру населення до банківської системи? Вона нам надто дорогою ціною дається, аби так просто поступитися нею. Згадайте, як українці втратили колосальні суми, десь більше 300 млрд. грн. заощаджень в колишньому Ощадбанку СРСР. Ці кошти так і залишилися в Москві і не були повернуті громадянам України. А інфляція 1992—1993 років!

Після такого удару населення насилу оговталося від депресії, а ми у відповідь, замість підтримки та стимулювання, — одразу до примусового стягнення податків? Це вже питання не так економіки, як моралі.

— Олександре Анатолієвичу, які наслідки від запровадження згаданого податку можуть бути для банківської системи та економіки країни в загалом?

— Найгірше — це відтік коштів населення з банків, тобто легальної економіки, що наповнює бюджет, до «тіньового» обігу.

Тут слід сказати про «святая святих» банківської системи — банківську таємницю, яку в разі запровадження згаданого законопроекту може бути порушено під час податкової перевірки своєчасності чи правильності сплати платежу. Скажіть, хто в такому разі довірятиме свої заощадження банкам?

Не треба робити ілюзій, що цими заходами ми залучимо до оподаткування «тіньові» капітали тих, хто цього уникає. Практика показує, що такі люди не тримають свої кошти в Україні. А тому податковому обтяженню буде піддано в основному доходи за депозитами середньо- та малозабезпечених верств населення.

Враховуючи, що переважна більшість вкладів громадян становить незначні суми (пенсійні рахунки, рахунки до запитання тощо), істотно зростуть витрати на адміністрування обліку та утримання сум таких податків, а це відповідно негативно вплине на процентну ставку кредитів. Крім того, уповільнення темпів зростання депозитних вкладів позначиться на зменшенні зростання банківських кредитів, а відповідно і надходжень до бюджету.

Запровадження податку може негативно позначитися і на гнучкості послуг, які пропонують банки, призвести до їх скорочення у випадку зменшення обсягів депозитів. Наприклад, таких послуг, як комунальні, інші платежі, скажімо, третім особам з банківських депозитних рахунків. Чи буде від цього комусь зручніше?

Для багатьох прихильників оподаткування факт збільшення обсягів депозитів є головним аргументом доцільності його запровадження. Проте цей факт, як я вже відзначав, свідчить не стільки про достатній матеріальний рівень населення, скільки про ріст довіри вкладників до банків та прийняття ними запропонованої банками ціни ризику за вкладами, що виявляється у вигляді відсоткової ставки. Запровадження податку на доходи за депозитами призведе до зменшення відсоткових доходів за ними, тобто до зменшення плати за ризик з причин, за які банки не відповідають. Немає сумніву, відсутність компенсаційних пропозицій хоча б у вигляді підвищення гарантій за депозитами призведе до відтоку вкладів. Це, як то кажуть, палиця з двома кінцями. І держава може більше втратити від недоотримання податку з прибутку через скорочення кредитних ресурсів та обсягів кредитування, ніж отримати у вигляді прибуткового податку на доходи від вкладів.

І ще. Постає закономірне запитання: в разі прийняття законопроекту чи оподатковуватимуться доходи населення від депозитів, оформлених іще в радянські часи, зобов'язання з повернення яких держава взяла на себе, але не може виконати. Вважаю, порушувати питання про податок на доходи від депозитних вкладів можна тільки після остаточного розв'язання цих проблем.

— І все ж, у який спосіб, на вашу думку, можна розв'язати цю проблему?

— Мораторій на введення згаданого податку на найближчі роки. Усі країни з перехідною економікою такого податку не мають. Він є лише в Чехії, Словаччині та Польщі. Але і там його запроваджено, коли вклади населення перевищили 50 відсотків банківських залучень. У нас, ще раз нагадаю, вклади населення в структурі залучених банками коштів складають поки що 38 відсотків, що можуть упасти після непродуманого введення оподаткування.

Щоб цього уникнути, пропонуємо мораторій на оподаткування доходів від вкладів фізичних осіб за наступним принципом:

— на період до досягнення загальної суми вкладів 33 відсотків їх залишків на 1991 р. податок не застосовувати;

— за досягнення суми вкладів від 33 відсотків до 66 відсотків названої суми — розмір оподаткування установити на рівні 3 відсотків;

— за досягнення суми вкладів від 66 до 100 в ідсотків — розмір оподаткування установити на рівні 7 відсотків;

— за досягнення суми вкладів 100 відсотків їх залишку у 1991 році — ставку оподаткування встановити на рівні 10 відсотків.

Це дало б змогу поступово перейти до загальної системи оподаткування, не відштовхуючи вкладників. І таким чином поступово перейти до загальної процедури здійснення внесків і виплати прибутку. Ми за оподаткування усіх доходів. Але ми за поступовий перехід, а головне, щоб не зашкодити клієнтові.

▼

Розмову вів Сергій ШУМИЛО.

КОНСТИТУЦІЙНА РЕФОРМА

Модель влади, яку вибираємо,–4

МОНІТОРИНГ

Поступово в епіцентрі політичного життя постають ініціативи Президента України щодо зміни моделі управління державою. Одні політики їх схвалюють, інші виступають категорично проти політичної реформи. Аргументи з обох сторін наводяться найрізноманітніші. Ми не аналізуємо поки що позицію сторін. Нас цікавить передусім думка наших співвітчизників.

А тому ми попросили наших читачів відповісти на запитання:

— Чи підтримуєте зміну моделі управління державою з президентської на парламентсько-президентську?

- так; - ні; - не визначився; - свій варіант.

Цього разу наші власні кореспонденти провели опитування громадської думки у трьох областях — Донецькій, Миколаївській та Тернопільській.

Більше однієї третини респондентів — 36,7 відсотка — вважають за необхідне перейти до нової моделі управління державою. Найбільше прихильників переходу до парламентсько-президентської республіки проживає на Миколаївщині — 60 відсотків тамтешніх наших читачів вважає, що така модель управління державою підвищить рівень солідарної відповідальності урядовців і народних обранців. Найменше прихильників парламентсько-президентської республіки — на Донеччині: тільки кожен п'ятий житель краю вважає за доцільне проводити нині подібну політичну реформу. Ось які аргументи наводять прихильники зміни моделі управління державою. Так, за повідомленням нашого **тернопільського кореспондента Любові ЛЕВИЦЬКОЇ**, узагальнену думку висловив викладач Тарас Володимирович: «Не можна стільки влади зосереджувати в одних руках. Вибираєш ніби порядну людину — ягнятка, а потім влада перетворює її на монстра. Треба убезпечити суспільство від такої трансформації». А ось які думки висловили донеччани: «У парламенті представлено різні політичні сили, висловлюються різні думки. Тому державна політика робитиметься із урахуванням різних поглядів, а не одного, як нині», «Нехай кожен робить свою справу: Верховна Рада приймає закони, Кабмін виконує їх, Президент займається представництвом держави. Ніхто нікому не заважає, ніхто ні з ким не конфліктує».

За збереження існуючої моделі управління державою висловився понад 21 відсоток опитаних. Найбільше прихильників наявної моделі управління державою проживає у Донецькій області — 25 відсотків респондентів тут висловилося за збереження президентської моделі управління державою. У Миколаївській та Тернопільській областях кількість прихильників такої моделі управління державою однакова: по 20 відсотків. Прихильники президентської республіки, **передає наш донецький кореспондент Ліна КУЩ,** вважають: «У нашому парламенті то «спікеріада» місяцями триває, то «революція», то формування більшості. Жодної продуктивної діяльності. Навіщо така демагогія? Депутати місяцями не з'являються в сесійній залі, а це їхня робота. І ми хочемо дати їм більше повноважень?», «На даному етапі потрібна не демократія, а сильна влада. Сильний, вольовий Президент. Адже зміг Путін у Росії і бюрократію подолати, і олігархів. І поважають його».

Більше третини наших читачів — 35 відсотків респондентів ще й досі не визначилися у своєму ставленні до президентських ініціатив. Найбільше таких громадян проживає на Тернопільщині — 45 відсотків опитаних, що для багатьох стало несподіванкою, оскільки вважається, що на заході проживають найбільш політично активні наші співвітчизники, які постійно демонструють високу активність, у тому числі під час виборчих кампаній. Напевне, найбільш узагальнено висловилася пенсіонерка, колишня вчителька з Тернопільщини: «Була б молодшою, виїхала би світ за очі від такого життя і таких керівників. Тут добра вже не буде: міняй — не міняй». А тамтешня листоноша хоч і каже, що цікавиться політикою і газети читає, відверто зізналася, що не знає, що краще. Частина донецьких респондентів переконана: «Я сподіваюся тільки на себе. Жодний Президент і жодний парламент не нагодують моїх дітей», «Я не вірю політикам. На словах — одне, а на ділі — зовсім інше».

Свій варіант удосконалення управління державою запропонувало 6,6 відсотка респондентів. Тут лідирують донеччани, 15 відсотків яких запропонувало свої моделі розвитку Української держави. Зокрема, і на Донеччині, й на Тернопільщині пролунала думка про перехід нашої держави до монархічної форми управління: «Я — за монархію: царя чи гетьмана. Кажуть, їхні нащадки ще десь живуть за кордоном, то хай приїжджають і керують, бо самі собі ради дати не можемо», «Я не за ради, і не за Президента, я за монархію. А що хіба погано живеться у тих країнах, де править королівська родина?».

Власне опитування показує: точка зору багатьох громадян визначається передусім рівнем життя. Отож навряд чи вкотре народ захоче бути «третейським суддею» у суперечках різних політичних сил, про що засвідчила ще одна думка: «Проводили в нас референдум з приводу двопалатного парламенту. Тепер ось говорять про парламентську республіку. Ну скажіть, кому це потрібно? Мабуть, владі, а не людям. А людей просто використовують».

Володимир КОРОЛЮК.

Дивлюсь у книгу, бачу...

Хтось — «історичний крок», хтось — «провокацію»

Під час обговорення майже в усіх колективах підприємств, установ, організацій Київської області пропозицій Президента щодо реформи політичної системи в Україні думки збігаються. Люди втомилися від з'ясування питань про те, хто в нашій державі головніший, хто має більше повноважень. А тому не слід боятися рішучих кроків задля подальшого розвитку громадянського суспільства. Але кінцевою метою, вважає, зокрема, міський голова Переяслава-Хмельницького Григорій СОКУР, має бути піднесення добробуту наших громадян.

Водночас звучать застереження про уважне ставлення до пропозицій про переділ повноважень гілок влади, збереження їх балансу, якщо у глави держави залишиться право призначати керівників обласних держадміністрацій, з яких формуватиметься верхня палата Верховної Ради.

Своє слово про «політпитання чи не «№ 1» заходилися казати і партійні структури на місцях.

Роз'яснювальну роботу щодо запропонованої Президентом України політичної реформи серед **студентства Києва** розпочала Українська народна партія. Прес-служба УНП через УНІАН повідомляє про зустріч директора дослідницьких програм Інституту демократії ім. Пилипа Орлика, члена правління УНП Олександра Мусіюка зі студентами та викладачами Київського торгово-економічного коледжу, на якій основною темою була політична реформа, її мотиви, причини та наслідки для України. Партійці відзначають високий рівень зацікавленості студентів та викладачів проблемами української та світової політики, темою війни в Іраку, наступними президентськими виборами.

Дуже важливим історичним кроком вважає винесення главою держави на всенародне обговорення законопроекту «Про внесення змін до Конституції України» голова Житомирської обласної організації Партії Регіонів Б. Кузьминський.

Про це, як передає з Полісся кореспондент інформагентства, він заявив днями під час 5-ї конференції **Житомирської** облорганізації Партії Регіонів, за присутності голови партії В. Семиноженка. І наголосив, що пропозиції Президента України відповідають програмі та політичній стратегії Партії Регіонів, яка нині готується до чергового з`їзду.

Цілком протилежну думку про президентську ініціативу чуємо на Сході України. Реальна політична реформа, про необхідність якої демократичні сили говорили впродовж багатьох років, Президентом України Леонідом Кучмою «зводиться до рівня політичної провокації з метою подальшого гальмування справжньої політичної реформи». Про це йдеться в заяві п'яти обласних організацій політичних партій **Луганської області** (КПУ, СПУ, «Батьківщини», УНП та Селянської партії).

На думку авторів заяви, переданої УНІАН, запропонований главою держави законопроект не вирішує головну політичну проблему суспільства — балансу влади та реального контролю народу над нею, не створює дієвого механізму формування прозорої демократичної влади, а введення двопалатного парламенту «фактично знищує в Україні парламентаризм».

Платне здоров'я в галузі медичних послуг

НЕдержавна НЕйрохірургія: хто кому за що і чому

Ігор Курилець створив першу в Україні недержавну нейрохірургічну клініку. Запровадив у практику ту реформу, про яку більшість його колег-медиків лише балакають.

Легалізація платних операцій

Попереднє керівництво українського Міністерства охорони здоров'я не змогло спокійно дивитися на успіхи чужого, недержавного хірурга-практика. І викреслило нейрохірургію із списку галузей, яким дозволено вести приватну медичну практику. Потім її все-таки реабілітували в цьому реєстрі...

Ось уже два місяці, як діє нова недержавна клініка, що має назву Міжнародний центр нейрохірургії. Хірургові повірили і надали приміщення у стінах столичної відомчої медустанови СБУ. І ліцензію Ігор Курилець доволі швидко отримав у вищого медичного керівництва, яке змінилося.

Що виграв пацієнт?

— Я працював у багатьох державних клініках. Такі проблеми, як забезпечення киснем, препаратами, стерилізація інструментарію в їхніх стінах виникали постійно. Уявіть собі, що операцію роблять «не дуже стерильним скальпелем». У нас таких «не дуже» немає і бути не може, — каже Ігор Петрович.

Клініка нейрохірургії — це центр складних і суперскладних хірургічних технологій. На її базі ***Курилець робить операції, які не міг дозволити собі в державній лікарні.*** При тому, що там відповідальність у хірурга була набагато менша. Тепер відповідальність стовідсоткова, але й можливостей більше.

— Наприклад, згідно з держбюджетом на одного реанімаційного хворого має бути одна медсестра та один лікар, — пояснює хірург. — У нас такого пацієнта опікують дві сестри та кілька лікарів.

Хабар дорожчий за офіційну плату

У клініці нейрохірургії — своя цінова філософія. Офіційні ціни, що діють у ній, мають бути нижчі, аніж неофіційні розцінки в державних медустановах такого самого профілю.

Найдорожчі операції з видалення пухлин головного та спинного мозку тут коштують 300 доларів. Якщо порівняти їх зі світовими, то операція з видалення грижі дисків, наприклад, коштує пацієнтові в десять разів, а порятунок від сколіозу — втричі дешевше, ніж у будь-якій іншій клініці Європи.

Ігор і його команда однодумців освоїли і почали застосовувати на практиці близько 25 нових операцій на хребті та спинному мозку під мікроскопом. Центр нейрохірургії спеціалізується на грижах міжхребцевих дисків шийного, головного і спинного мозку, травмах та аномаліях розвитку хребта, неврологіях, невритах, больових синдромах кінцівок.

— Я знаю лікарні, де негласні розцінки за операції порядком вищі від наших, — коментує Курилець. — ***Хворі сьогодні стали об'єктом для спекуляцій. Особливо це стосується пацієнтів, котрі перебувають у критичному стані.*** Наприклад, після травми. В такому становищі зазвичай люди не торгуються з лікарями, а платять стільки, скільки їм скажуть.

Курилець вважає, що всі побори медустанов з пацієнтів у вигляді благодійних внесків, наборів медикаментів і хабарів лікарям незаконні, й не поліпшують ситуацію в медицині. Адже від суми особистої «винагороди» лікареві інструментарій стерильнішим, а батарей теплішими не стануть.

Не робіть зайвих рухів скальпелем

Нейрохірургія в Україні перевантажена непотрібними операціями, стверджує Ігор Курилець. І через те сам їх не проводить.

— Досі такі операції записано до наших медичних нормативів, і нейрохірурги зобов'язані їх робити. На Заході давно вже відійшли від цієї хибної практики, — пояснює недержавний нейрохірург. — А в нас такі втручання становлять майже 50 відсотків від загальної кількості операцій. Радянська нейрохірургія базувалася на гуманістичній, я сказав би, псевдогуманістичній основі. Це означало, що ***хірург зобов'язаний щось робити з пацієнтом, якщо йому навіть нічим не можна зарадити. Відтак тисячі жертв хірургічного втручання.*** Мовляв, операцію зробили, у прокурора претензій немає...

А сьогодні ще, на думку Ігоря Курильця, і низька зарплата лікарів призводить до поголовного застосування скальпеля. Вдячні хворі та їхні родичі, так чи так, не залишаться в боргу. У зв'язку з цим ***недержавна клініка нейрохірургії надає пацієнтам ще одну нетрадиційну для нашого медичного сервісу послугу: підтвердження або спростування діагнозу.***

Ольга ВАУЛІНА.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На знімку: нейрохірург Ігор Курилець.

ФОТОФАКТ

Чернівецька міська дитяча лікарня обладнана за останнім словом медичної техніки.

Завдяки гуманітарним надходженням з Австрії, Бельгії, Голландії, Німеччини та Америки у шпиталі працюють сучасні кабінети електрокардіографії, УЗО, голкотерапії, електроенцефалографії з комп'ютерним томографом, ендоскопії, нейросонографії тощо. Розміщують юних пацієнтів на електроприводних комп'ютеризованих ліжках вартістю 2000 доларів. Доброчинці з Австрії, а Буковина дружить з Австрійською Карінтією, уже віднайшли кошти в сумі 10 тис. євро на перекриття даху, обіцяють надати гроші й обласна та міська влади.

Нещодавно кордон перетнули ще три каміони з черговим гуманітарним вантажем із німецької землі Гессен. Лікарня отримає медикаменти, медичне обладнання, функціональні ліжка, меблі та одяг для своїх маленьких пацієнтів.

Сергій СУЛИМА.

ПРОФОГЛЯД

Даєш диспансеризацію!

Нинішній рік на Одещині оголошено роком диспансеризації. А це означає, що **буде відновлено систематичні медичні огляди населення.** Питання в тім, хто їх проводитиме. Особливо складна ситуація з медичними кадрами на селі, де нині працює лише вісім сімейних лікарів, тоді як потрібно принаймні 800...

Поки що в Одеському медуніверситеті за спеціальною програмою підготовлено 32 сімейні лікарі. Щоправда, понад 400 сільських медиків прослухали курс перепідготовки й підвищення кваліфікації. Саме вони, спільно з виїзними бригадами лікарів із районних і обласних центрів проводитимуть диспансеризацію в сільській місцевості.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

ТЕРМОМЕТР

Телефонний прийом

Міністр охорони здоров'я АР Крим Сергій Донич вважає, що потрібно жорсткіше використовувати бюджетні кошти, раціональніше перерозподіляти потоки хворих, перепрофілювати, а де треба і скоротити лікувальні заклади, розумно зменшити витрати на утримання хворих за рахунок інтенсивного лікування та застосування новітніх ефективних технологій. Унаслідок чого зменшиться час перебування пацієнтів на стаціонарному лікуванні.

Поки що спеціальна комісія аналізує діяльність медичних закладів півострова та проводить інвентаризацію приміщень. А у Міністерстві охорони здоров'я Криму діє «гаряча лінія». *Зателефонувавши за номером (0652) 27-26-24, кримчани можуть висловити претензії до медперсоналу і відреагувати на неподобства у різних медичних закладах півострова,* отримати професійну консультацію і відповіді на запитання, що їх хвилюють.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ДОСЛІДНИМ ШЛЯХОМ

Руді краще сприймають знеболювання

Ген, пов'язаний з рудим волоссям і світлою шкірою, може визначати реакцію жінок на знеболювальні препарати. Джеффрі Могіл з університету МакҐілл (Канада) помітив, що досліджуваний ним анаболік найефективніший для рудоволосих жінок — і тільки для них. Цікаво, що ген, названий Mc1r, пов'язаний не тільки з неврологічною функцією, а й з пігментацією.

Стать дитини залежить від пори року

Італійські дослідники дійшли висновку, що найкращий час для зачаття хлопчика — осінь, а дівчинки —весна. Пояснюють це так: мовляв, природа «вважає», що на початку життя хлопчики вразливіші й хворобливіші за дівчаток. Тому найкращі умови для їх «планування» — 12-годинний день і 12 градусів Цельсія.

Вітамінний дефіцит

ВЕСНЯНИЙ ЛІКНЕП

Авітаміноз, схоже, претендує якщо не на хворобу століття, то принаймні на одне з перших місць у списку причин, що зумовлюють серйозні недуги. За даними Українського інституту харчування НАНУ, наприклад, кількість вітаміну А в нашому раціоні становить 1/4 від норми.

Слово «вітамін» складається з двох частин: «віта» —життя і «амін» — поєднання азоту і водню. Згодом з'ясувалося, що наявність аміногрупи у вітамінах не є обов'язковою, але назву не змінили.

Ініціали зі змістом

Нині відомо майже 20 хімічних сполук, що належать до вітамінів. «Імена» вітамінів позначають літерами латинського алфавіту A, B, C, D тощо. Водночас залежно від хімічного складу кожний вітамін має ще й «по батькові». Наприклад, вітамін А — ретинол, С — аскорбінова кислота, B1 — тіамін. Окрім того, вітаміни мають «прізвища», які позначаються медичними назвами тих захворювань, котрі виникають через їх брак в організмі, з доданням префіксу «анти»: вітамін С — антискорбутний, D — антирахітний.

Авітаміноз, а за ним хвороб віз

Наш організм вітамінів сам не виробляє, але дуже їх потребує. Недостатнє надходження вітамінів до організму може спричинити вітамінну недостатність чи авітаміноз. **Цинга, рахіт, пелагра — ці хвороби є наслідком авітамінозу.** Його попередник гіповітаміноз. На цій стадії організм сигналізує про дефіцит вітамінів головним болем, апатією, погіршенням апетиту, низьким імунним захистом від різноманітних інфекцій, нервовими розладами.

Хоча вітаміни корисні, зловживати ними не варто. Доведено, **що великі дози С, B1, B2, B6 можуть бути токсичними.** Наприклад, вітамін С у великій кількості може призвести до каміння в нирках, а вітамін B6 —до сенсорної невропатії. Проте в певних екстремальних ситуаціях захоплення вітамінами допоможе вашому організму чинити опір зовнішнім негараздам. Так, в умовах високогірного клімату корисний вітамін Е, а зі спекою допоможуть впоратися вітаміни групи B і С.

На блюдечку з голубою каймочкою

Оскільки наш організм не вміє самостійно виробляти вітаміни, то йому їх треба постачати у готовому вигляді. Як кажуть, на блюдечку з голубою каймочкою. З їжею чи у вигляді медичних препаратів. Останні завжди можна знайти в аптеках, але не варто поспішати. Спробуйте природний шлях вітамінного насичення. Але пам'ятайте, вміст вітамінів у продуктах залежить від різних причин: від їхньої якості та виду, від способу і терміну зберігання, від методів кулінарної обробки тощо.

А біологи помітили, що вміст вітамінів у продуктах рослинного походження залежить від сорту культури, географічного регіону вирощування, погодних умов, добрив.

А медики попереджають, що залежно від складу їжі, потреба у вітамінах може змінюватися. Так, надлишок вуглеводів у раціоні харчування спричиняє потребу у вітаміні B1, надлишок білка — вітаміну С, брак білка збільшує потребу у вітамінах А і PP. Окрім того, посилене вживання вітамінів однієї групи вимагає збільшення дози вітамінів другої групи.

Анастасія ІВАНКО.

У НОМЕР

■ *SOS! Туберкульоз*

На рентген шикуйсь!

На центральному майдані Тернополя — Театральному— наприкінці березня можна було пройти флюорографічне обстеження. Охочих було чимало. До автомобіля з цифровим апаратом вишикувалася черга. Результати обстеження невтішні: в кожного десятого виявлено легеневу патологію. В області діє чотири пересувні кабінети флюорографії, але вони морально й фізично застарілі. Обласне управління охорони здоров'я оголосило тендер на закупівлю нового автомобіля з цифровою апаратурою. Наданий харківським медичним об'єднанням «Квант» пересувний флюорографічний кабінет вирішили перевірити в дії, а заодно обстежили тернополян.

Марта ЛІТИНСЬКА.

■ *Ситуація*

Прізвище дитини — Українка

Новонароджену дівчинку, котрій не виповнилося ще й доби, санітарка Віньковецької районної лікарні Валентина Штельмах знайшла у громадському туалеті. Маля заціпеніло на морозі. Але санітарки, медсестри, лікарі кинулися рятувати дівчинку. Розуміли — від смерті її відділяли лічені хвилини. На щастя, все обійшлося.

Перш ніж відправити підкинуте дитя до обласного будинку маляти, рятівники охрестили дівчинку. Настоятель Свято-Успенської церкви із сусіднього села отець Михайло, який саме тут лікувався, виконав церковний обряд. Хрещеними стали жінка, яка знайшла дитину, та лікар. Вони дали їй ім'я — Валентина Іванівна. А прізвище — Українка.

Уже після цих подій міліція знайшла горе-маму: не працює, має двох дітей. Але чи віддадуть їй Валю, поки що невідомо.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

СПОРТ

■ *Вільна боротьба*

Наші задніх не пасли

У Мінську завершився 33-й міжнародний турнір серії Гран-прі на призи легендарного Олександра Медведя. Українські борці вибороли вісім медалей, по чотири на рахунку чоловіків та жінок. Усього у змаганнях участь брали 207 спортсменів із 24 країн Європи, Азії, Африки та Америки. 33 з них — жінки.

Чемпіонами з Білорусі повернулися Василь Федоришин (60 кг) і Тетяна Лазарєва (55 кг). Другі місця посіли: Іван Іщенко (120 кг), Юлія Войтова (48 кг), Оксана Шалікова (63 кг) та Катерина Бурмістрова (72 кг). «Бронзою» відзначені Євген Хавелов (69 кг) та Вадим Тасоєв (120 кг).

■ *Футбол*

Доведеться платити

Комітет зі статусу гравців ФІФА, розглянувши позов колишніх гравців київського «Арсеналу» Олексія Осипова і Андрюса Йокшаса про визнання їх вільними агентами на час переходу до українського клубу з «Крильєв Совєтов» влітку минулого року, зобов'язав киян не пізніше 12 квітня заплатити самарцям трансферну компенсацію у сумі 349 500 доларів.

Утім, ця прикра подія не вплинула на трансферну політику «канонірів». Стало відомо, що півоборонець збірної Вірменії 27-річний Альберт Саркисян, виставлений наприкінці минулого року на продаж московським «Торпедо», виступатиме за київський «Арсенал». Саркисяна взято в оренду на три місяці, і гратиме він у команді В'ячеслава Грозного до закінчення чемпіонату України.

Поки що лише наміри

Як повідомляє Planet Football, 25-річним голкіпером марокканського клубу «Касабланка» Тареком Джермоні всерйоз зацікавилося київське «Динамо». Нібито є вже й попередня домовленість. А сам гравець має ось-ось з'явитися у столиці України і приєднатися до нової команди. Згідно з можливим контрактом воротар отримуватиме майже десять тисяч доларів на місяць, і по закінченні сезону «Динамо» має право викупити його трансфер.

Джермоні був у складі збірної Марокко на Олімпійських іграх 2000 року в Сіднеї. Він конкурує за місце першого воротаря національної команди своєї країни з голкіпером московського «Спартака» Абделїлою Багі.

Кажуть, що київське «Динамо» накинуло оком ще й на центрального оборонця і капітана бразильського «Фламенго» Фернандо Сантоса. Як повідомляє сайт calciomercato, футболіст, котрий народився 25 лютого 1980 року (зріст — 190 см, вага — 87 кг), збирається до Києва. Цю інформацію також підтвердили джерела, близькі до клубу з Ріо-де-Жанейро.

■ *Бокс*

Кличко — таки претендент

Хоч би як там хотіли Леннокс Льюїс, Дон Кінг та інші «друзі» братів Кличків, Віталій — офіційний претендент на звання чемпіона світу за версією WBC. Про це оголосив на прес-конференції у Гамбурзі (Німеччина) віце-президент Всесвітньої боксерської ради (WBC) Рубен Мартінес Васкес. А це означає, що Віталій Кличко згідно з рішенням, ухваленим минулого грудня у Токіо керівництвом ради, не повинен проводити жодних відбіркових поєдинків, і має право на титульний бій. На перше липня заплановано поєдинок Льюїс—Тайсон. І за будь-яких обставин через 120 днів Кличко-старший має право на бій з переможцем.

В. Б.

Фото УНІАН.

На знімку: Віталій Кличко у тренажерному залі.

Пригоди наших нелегалів у Парижі

Він сам підійшов до мене. Мабуть, почув рідну мову. Довго стояв поруч, курив, доки ми з подругою намагалися розібратися з картою паризького метро і вирішити, як найшвидше доїхати від Собору Паризької Богоматері до Ейфелевої вежі.

— Може, я підкажу, — запропонував він, коли виникла пауза в нашій розмові.

— О, наш! — мимоволі прохопилося в мене.

Транзит, що затягнувся

Так і познайомилися. Орест (так назвався хлопець) родом зі Львова. Вже не один місяць мешкає в Парижі. Він нелегал. Залишити Україну молодого чоловіка змусили борги. За фахом — лікар-уролог, кілька років тому він покинув медицину і пішов у бізнес. Позичив грошей на стартовий капітал у родичів, знайомих і... прогорів. Зібрати потрібну суму на батьківщині видалося неможливим. Орестові порадили поїхати працювати до Англії, мовляв, там за рік можна поліпшити свої фінансові справи.

Друзі оформили виїзні документи, дали грошей на дорогу і відправили його до Лондона працювати на борги. Але до Туманного Альбіона львів'янин не доїхав. Осів у Парижі. Зупинку було заплановано — тут протягом кількох тижнів Орестові мали зробити паспорт громадянина Латвії й переправити до Англії. Але з документами не все було погоджено і хлопець застряг у Парижі.

— Мені дали телефон людини, яка мала мене зустріти і поселити в Парижі. Я їй зателефонував, — пригадує мій співрозмовник. — Розмова у нас вийшла оригінальна. Я йому: привіт, я Орест зі Львова. А із слухавки (українською, до речі, мовою) мені відповідають: який ще Орест, ми такого не знаємо...

Потім абонент, як з'ясувалося, український нелегал, пояснив Орестові, що справді йому був дзвінок зі Львова з проханням зустріти співвітчизника, але він забув.

Проблеми розв'язують біля Шевченка

Орест зупинився в земляка. Жив на правах гостя, за квартиру не платив. Гуляв Парижем, пив горілку (і тут він надавав перевагу національному напою) і будував плани на майбутнє. Але гроші закінчувалися, документи не були готові, та ще й господареві квартири доброзичливці донесли, що в його апартаментах, окрім офіційних мешканців, оселився ще один іноземець.

— Ейфорія швидко минула, і я зрозумів, що коли найближчим часом не влаштуюся на роботу, мене депортують. Тут головне дотримуватися їхніх законів і не викликати підозри в поліції. Тоді можна жити нелегально скільки забажаєш. Але це можливо, якщо є гроші. А так навіть за спробу безплатного проїзду в метро можуть затримати, і прощавай, Париж, — пояснив Орест.

Хлопець обживав Париж за схемою, що вже склалася. Треба було знайти своїх, земляків, — вони допоможуть. Наші зазвичай збираються біля так званої української церкви під бюстом Тараса Шевченка, що на бульварі Сен Жермен. Прийшов сюди і Орест. Невдовзі він разом з трьома земляками із Західної України найняв квартиру-студію неподалік від площі Бастилії. Вчотирьох платити за неї легше. Виходить по 125 євро з особи та ще 20 євро — за комунальні послуги.

Тут саме, в церкві, повісив оголошення про те, що шукає роботу. Гадав, що вдасться найнятися доглядати за хворою людиною. Але на його згадку про медичну освіту ніхто уваги не звернув. За деякий час колишній лікар-уролог та бізнесмен-невдаха змушений був перекваліфікуватися на будівельника.

— Мені пощастило. Одного разу я зупинився на Монмартрі послухати гру вуличних музикантів. Гітарист був родом зі Львова. Розговорилися і з'ясувалося, що його запросила грати якась місцева напівпрофесійна команда. Він переходить до них і звільняє місце робітника в будівельній конторі одного португальця.

Фото Віталія СУДДІ.

...«Как в русской бане лыжи»

Так Орест одержав цю вакансію з оплатою 38 євро на день. Не багато, але для нелегала — неабиякий статок. Працює він п'ять разів на тиждень. Це погано, вважає Орест, адже втрачає суботній заробіток. Натомість є вільний час, щоб учитися. Щовечора після трудової зміни і вихідними львів'янин вирушає до Центру сучасного мистецтва Помпіду розв'язувати мовну проблему. Тут є і безплатна бібліотека, де можна вивчати мову і спілкуватися.

— Мої сусіди по квартирі цього не розуміють. Вони живуть іншим життям — робота на будівництві, вечорами — гра в карти, а вихідними — горілка. Але хіба для цього треба було їхати до Парижа? — дивується мій співрозмовник.

Ми гуляємо вечірнім Парижем. Орест розповідає про своє життя, періодично робить філософські відступи на тему батьківщини, самоідентифікації у чужій країні та... самотності. «А мы с тобой в Париже нужны, как в русской бане лыжи», — цитує Висоцького.

Так, він самотній і нікому тут не потрібен. Ось тому і ходить до Собору Паризької Богоматері, сподіваючися зустріти там туристів з України. Він розуміє, що Париж — місто для них, а не для нього, нелегала. В чому відмінність? Та в тому, що мандрівники за десять євро піднімуться на верхівку Ейфелевої вежі, а за сім — відвідають Лувр, а він ці гроші витратить на кілограм м'яса, придбавши його не в супермаркеті, а на базарі.

У мережі супермаркетів «Монопрікс», за гострої потреби, можна запастися харчами або поїсти так, задарма. Чимало нелегалів і місцевих бомжів (до речі, живуть вони не під мостами Сени, як за часів Сіменона, а в метро) так і роблять. Щоправда, треба знати, до якої крамниці і коли можна навідатися за покупками без грошей. Але сам Орест, за його словами, поки що цим не скористався. Харчується він скромно, приблизно на 40 євро на тиждень. Кафе та ресторани (навіть швидкого харчування, порівняно дешеві) не відвідує. Провізію купує на вуличних ринках. Вони, з дозволу муніципальної влади, працюють тричі на тиждень. Готує Орест собі сам, дотримуючися домашніх традицій: варить борщ та смажить відбивні на тиждень.

Де вдягтися і як закохатися

Щодо придбання одягу та інших промислових товарів, то, як з'ясувалося, і стосовно цього в Парижі налагоджений свій нелегальний сервіс серед нелегалів. Правлять у ньому дівчата з країн СНД. Послуга полягає в тому, що разом із замовником вони заходять до крамниці. Тут клієнт підбирає собі ту чи ту річ і виходить на вулицю, а за деякий час йому виносять вибраний крам за половину офіційної вартості, зазначеної на цінику. «Помічниця» одержує свій відсоток від оборудки і зникає. А магазин фіксує крадіжку в торговій залі.

Нелегальний Париж живе за своїми нелегальними законами. Але ніщо людське йому не чуже. В місті кохання все налаштовує на високі почуття. Або бодай на задоволення своїх сексуальних потреб.

— Одного разу ранком виходжу на балкон з чашкою кави та сигаретою, а внизу двірник вулиці підмітає. Тоді пригадав старий анекдот про те, як парижанин ранком коханням займався в своїй квартирі, а знадвору лунали характерні звуки від зіткнення мітли із тротуаром. «Месьє, припиніть, — крикнув чоловік двірникові. — Ви збиваєте з ритму весь квартал!». Дивився я на двірника і зрозумів — я хочу жінку, — відверто розповідає мій співрозмовник.

Але де її взяти? Познайомитися з місцевими дівчатами не так-то й легко, та й порозумітися Орестові з ними поки що важко. Принаймні говорити вишукані компліменти йому не дає змоги обмежений словниковий запас французької. Наших «радянських» ще треба пошукати. Залишаються жриці кохання. Але й тут не все просто. Треба вибирати з околиць — там дешевше. Львів'янин зізнався, що одного разу, випивши для хоробрості сто грамів, вирушив шукати платного щастя з темношкірою дівчиною. Це була його давня, потаємна мрія. Вона здійснилася за 30 євро. Але, крім розчарування, нічого не дала. Лімітоване кохання з безліччю табу хлопцеві не сподобалося. Залишилася лише злість на двірника...

Ольга ВАУЛІНА.

Київ—Париж—Київ.

ПОДРОБИЦІ

Міліціонерів Москви позбавили приробітку

Українці, які приїздять на Київський, Павелецький та Курський вокзали Москви, знають про «полювання» місцевих міліціонерів на так званих іноземців із Сум, Полтави чи Києва. Прискіпуються вони переважно до незаконного перебування в столиці і відсутності реєстрації. Але якщо осіб слов'янської національності трудівники в мундирах зупиняють не так часто і лише за особливими, тільки їм відомими, прикметами, то особам кавказької національності вони просто не дають проходу. Точніше, не дають безплатного проходу. Асигнації — від 100 до 300 рублів є непоганим пропуском з невидимим грифом «Усюди».

Але, з'ясовується, вже місяць діє наказ № 98 начальника ГУВС Москви Володимира Проніна, яким забороняється працівникам пересувних патрульних служб (ППС), дорожньо-патрульних служб (ДПС) і позавідомчої охорони зупиняти громадян для перевірки документів. Є, щоправда, одне застереження: якщо ті «не скоїли адміністративного порушення чи злочину». Це застереження не просто лазівка для підприємливих постових. Це — чорна дірка, яка, як і раніше, поглинатиме великі гроші у вигляді відкупних.

Що найдивовижніше: Пронін про цей наказ повідомив депутатам Московської міської Думи, а рядові працівники, що «промишляли» в районі вокзалів, біля станцій метро та в інших людних місцях, про нього й не чули. І ще, російський закон про міліцію, ухвалений дуже давно, також забороняє працівникам міліції безпідставно зупиняти громадян і перевіряти їхні документи. Тому багато хто вважає, що порушники закону зі спокійною душею начхають і на наказ начальника. Тобто здирництва триватимуть. Але на вимагачів у формі можна буде тепер скаржитися телефоном. Щоправда, ще ніхто не перевірив на собі, чим може обернутися це для тих, хто посміє оскаржувати дії чергових міліцейських нарядів, що вийшли на звичний заробіток.

До речі, в Москві цим самим наказом заборонено без причин зупиняти автомобілі. Але щодня, коли їду вулицею Губкіна, спостерігаю одну й ту саму картину: в «засаді» стоять дві міліцейські машини, і інспектори ДІБДР активно працюють. Спробуй, пожалійся на них — зупинятимуть щоразу. Якщо не вони, то колеги по «роботі».

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Москва.

ФОТОФАКТ

Фото АП.

У Колумбії кокаїн залишається розмінною монетою, до якої селяни ставляться, як до звичайних грошей.

Міністра підозрюють у шахрайстві

Прем'єр-міністр Латвії відправив у відставку міністра охорони здоров'я Аріса Аудерса, проти якого порушено кримінальну справу.

Навколо імені Аудерса скандали не стихали від часу його призначення на посаду п'ять місяців тому. Останньою краплею стало порушення Бюро із запобігання корупції кримінальної справи, в якій А. Аудерс поки що проходить як свідок. Заступник керівника Бюро Валдіс Пумпурс сказав: «Ми вважаємо, що Аудерс займався взагалі-то шахрайством. ... Ми опитали 457 пацієнтів Аудерса. І нікого з них не було попереджено, що лікарняна каса оплачує операції, а гонорар Аудерсові вони можуть не платити».

За перевіреними квитанціями лише за десять днів він витягнув з кишень хворих 3500 латів. Це дало змогу за короткий термін збудувати двоповерховий будинок і купити дорогий «Вольво».

На любові до шикарних машин міністр охорони здоров'я посковзнувся і під час вступу на посаду. Він організував купівлю за 16000 латів другої службової машини. Коли преса здійняла галас, саме він «закотив» догану керівникові лікарні за порушення закону під час купівлі «членовоза не за рангом».

Знаменно, що скандал розпочався із заяви скромної пенсіонерки Майї Вілцині. А. Аудерс пояснив їй, що за операцію, яку він зробить, треба заплатити 656 латів (це більше, ніж річний заробіток Вілцині). Через якийсь час після успішної операції вона прочитала в квитанції, що хірург надавав їй консультації, а не робив операцію. Далі — більше: з'ясувалося, що за цю саму операцію лікарні заплатила лікарняна каса.

Опозиція в парламенті тут-таки зажадала відставки міністра, який прокрався.

Прем'єр розумів, що в умовах різкого падіння його рейтингу і рейтингу уряду цей скандал може спровокувати відставку Кабінету. Попри те, що суд ще не сказав свого слова, міністра зняли. Йому загрожує термін до шести років «з конфіскацією» або більше, якщо слідство знайде й інші порушення. Це перший випадок, коли латвійська Феміда замахнулася мечем на міністра.

Володимир СТРОЙ.

Провінціє кохана!

КАЛЕНДАР

Минуло 130 літ від дня народження французького драматурга Едмона Ростана. Як наш Гоголь, він народився 1 квітня, мав легкий, але вразливий талант, який з'являється лиш у провінції. Ростан родом з Марселя. Його епоха була прозаїчна й меркантильна (тоді Європа любила Золя) — а Ростан народжений для романтики. Він, за освітою юрист, писав п'єси про людей, що не визнавали жодних законів, окрім законів честі. Всесвітню славу йому принесла віршована романтична драма «Сірано де Бержерак» (1897). Саме звідти слова, винесені в заголовок, — «Провінціє кохана!» Це сказано на полі бою мушкетером, котрий дивиться в очі смерті й згадує найдорожче, що у нього є. За це одне варто любити Ростана в нашу епоху глобалізації. Менш відома його п'єса «Орля» (1900), де автор віддав шану Наполеону й романтиці французького націоналізму. Помер він рано (1918) — чи не тому, що перша світова війна принесла розчарування в лицарських ідеалах? «Сірано де Бержерака» знає весь світ, у нас чудовий переклад зробив М. Рильський. П'єса з успіхом ішла у Київському Молодому театрі (прем'єра 1982 року, режисер В. Шулаков, нині Шевченківський лауреат). Сірано тоді грали В. Шептекіта, С. Джигурда, Г. Гладій (Гладій спробував повторити успіх у кіно, на «Ленфільмі», але то було слабше). Всі, хто бачив ту київську виставу, досі вважають її одним з найсильніших театральних вражень 80-х років.

Аттила СОЛОМ'ЯНСЬКИЙ.

З Берліна до Лондона за... 20 євро

Низькі ціни спричинили справжній бум серед німецьких любителів туризму: з багатьох міст федеративної республіки до столиці Великої Британії можна дістатися за 20 євро літаками авіакомпаній, кількість яких дедалі зростає. А вдвоє дешевше охочі помандрують до багатьох інших європейських міст. Сама літала до Лондона, спокусившись на дешевизну квитка, що дало змогу побувати в музеях британської столиці та побачити чимало цікавого.

Звичайно, до аеропорту довелося діставатися міжміським автобусом, бо рейси здійснюються з маленьких летовищ, а обслуговування в літаку, як у трамваї: жодних тобі послуг, доводиться обходитися без звичних у таких випадках напоїв, сніданку та кави. Але ж задешево. Тому чимало німців, які зазвичай не зробили б подорожі, приміром, до Пізи, щоб помилуватися дивом архітектури — знаменитою Пізанською вежею, все-таки вирушають у мандри.

Однак новинка в обслуговуванні авіапасажирів дедалі більше непокоїть владу. Нові авіалінії в Європі, які пропонують польоти за низькими цінами, на думку міністра довкілля Німеччини Юргена Тріттіна, можуть стати проблемою для німецької залізниці, бо вони переманюють дедалі більше її клієнтів. Відбувається таке собі «пересування» з колії у повітря, сказав Тріттін.

Це має стосунок переважно до типових представників населення, які надають перевагу відпочинку вихідними днями, а не тих, хто пересувається у справах. Уряд вирішив зменшити державні інвестиції в авіаційну галузь, щоб так протистояти негативному для залізниці розвитку. Тріттін також зауважив, що сподівається на те, що нові авіаперевізники не втримаються довго на новому, ще не випробуваному ринку. Дешеві рейси шкодять довкіллю, вважає він. «Коли б ці авіакомпанії сплачували гроші за екологію польотів, то вони не здатні були б пропонувати такі дешеві квитки».

Тріттін підтвердив, що німецький уряд має намір зняти звільнення від сплати податку на додану вартість, надане авіакомпаніям, які літають в інші європейські країни. Міністр довкілля вважає, що коли громадяни сплачують додану вартість, купуючи хліб, то вони мають робити це, коли купують квитки на дешеві рейси.

Та й подорожі нині набули іншого характеру, ніж це було колись. Замість затверджених на державному рівні тарифів нині можна знайти практично неосяжну кількість та різноманітність цін. Замість одного всесильного монополіста в повітрі товчуться численні авіакомпанії. Це фірми, які пропонують дешеві квитки і тиснуть на великі компанії з традиціями. Це — авіакомпанії Райанейр (Ryanair), Ізіджет (Easyjet), Гоу і Коу (Go & Co), Євровінгс (Eurowings).

Це призвело до того, що авіакомпанії, які вже давно на ринку, почали реагувати на такий його розвиток. Німецька авіакомпанія Дойче БА (Deutsche BA) перелаштувалась на концерн, який пропонує дешеві квитки. Люфтганза (Lufthansa) пропонує також польоти за 88 євро й бере участь у новій ніші на ринку, закупивши частину Євровінгс. Туристичний концерн ТУІ (TUI) створив разом з авіакомпанією Німеччина (Germania) концерн, який пропонує дешеві квитки Хапаг-Ллойд Експрес (Hapag-Lloyd Express) і продає квитки вартістю 10 євро плюс податки.

Посилення конкуренції є причиною лібералізації та перерегулювання європейських авіаперевезень починаючи з 80-х років. «Винуватцями» затяжного процесу були державні авіакомпанії. Більшість із них нині, вже приватизовані, мають самі піклуватись про своє існування і шукати варіанти, якщо з'являються проблеми.

Ними стали, приміром, зменшення польотів після 11 вересня, а також слабка кон'юнктура. Спочатку клієнти не літали, бо боялись, пізніше — лише за умов, якщо квитки будуть якомога дешевші. Те, що «дешеві» авіакомпанії штурмували німецький ринок саме в цей період, пов'язано також із споживацькою стриманістю німців. Досі дешевим ринком у цій галузі вважався британський. Це стосувалось і відпочинку, і просто подорожі в літаку. Не дивно, що Райанейр і численні інші авіакомпанії засновані саме в Ірландії та Англії.

Майже так свого часу вчинив Генрі Форд, який за допомогою стандартного масового складання автомобілів зменшив витрати на виробництво й запропонував продукцію за доступними цінами. Саме так «дешеві» авіакомпанії використовують досягнення техніки. Вони підхопили ідею використання нових засобів інформації, насамперед Інтернету. Тому такі компанії пропонують свій продукт — простий і який не вимагає роз'яснення, і продають квитки лише через Інтернет або телефонні центри. Вони відмовилися від додаткових послуг на борту літака: ані харчування, ані пільг для тих, хто часто літає, ані резервування місць, жодного фрахту. Співробітники одержують маленькі зарплати, заощаджуються кошти на обслуговуванні літака, а також на тренуванні екіпажу.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Зона мовчання

За 14 років до Чорнобильської катастрофи, 10 липня 1972 року, поблизу села Хрестище було здійснено атомний «експеримент» — підземний ядерний вибух, яким намагалися загасити сильну пожежу на газовій свердловині...

Шукай, геолог...

Від села Хрестище Красноградського району Харківської області рукою подати до Полтавщини: по сусідству Карлівський, Чутівський і Новосанжарський райони. Як нещодавно повідав пресі (спершу зарубіжній, а затим і вітчизняній, зокрема «Фактам») академік національної нафтогазової академії Роман Макар, у 60—70-х роках минулого століття за наказом Москви в цьому регіоні проводилися інтенсивні геологорозвідувальні роботи. Площина виявилася напрочуд продуктивною — запаси газоконденсатного родовища становили 300 мільярдів кубометрів газу! На початок 1972 року тут діяли вже 17 свердловин, та їх експлуатація виявилася непростою справою — тиск газу досягав 400 атмосфер. З досі невідомих причин на одній з них на глибині 20 метрів прорвало трубу і на поверхню вирвався палаючий фонтан газоконденсату. Величезний язик полум'я злетів над землею на десятки метрів. Утворився кратер, який поглинув буровий комплекс і все, що прилягало до нього. Застосовуючи найрізноманітніші засоби і методи, вогнеборці намагались приборкати вогняну стихію, але марно — факел все палав. Місяць, другий, півроку... За таких критичних ситуацій зазвичай вдаються до ризикованого, проте простого і перевіреного практикою способу — розкопування аварійної свердловини. Та цього не зробили...

Мирний атом на «службі» народу

Бо у Москві вирішили піти іншим шляхом, і вдалися до злочинного кроку — використання ядерного вибуху. Ідею висунули вчені, їх пропозицію схвалили в ЦК і Радміні, а спеціальну постанову підписали найвищі посадові держави. Власне, на ті роки це була хоч і секретна, але поширена практика: під виглядом «мирних» вибухів проводити випробування на оборонку.

З 29 серпня 1949 року по 31 грудня 1987 року СРСР здійснив 618 ядерних вибухів, з яких 126 було заявлено як «мирні». На замовлення Мінгеології — 39 підземних ядерних вибухів нібито з метою сейсмічного зондування земної кори.

Виконувати завдання доручили спеціальному підрозділу з Білокам'яної. І хоч спеціалісти з України не були посвячені в тонкощі проекту, їх все одно зобов'язували підписуватися про нерозголошення інформації на 15 років... Підготовчі роботи тривали впродовж кількох місяців. До експлуатаційної колони пробурили збоку похилу свердловину на глибину майже 2400 метрів. Відстань між ними у підземеллі становила майже 20 метрів. Там і було вмонтовано ядерний вибуховий пристрій, що мав вигляд довгого циліндра. Всім керував генерал із відомства, де не прийнято називати своє справжнє ім'я. Свердловини родовища заглушили, резервуари стравили, після чого системи заповнили спеціальним розчином. Вимкнули електромережі, водогони. Прилеглу до факела площу розділили на три кільцеві зони радіусами три, п'ять і вісім кілометрів. У кінці кожної розмістили свійських тварин — курей, кіз, а також вулики з бджолами (вибух був непоганим приводом для експерименту). Кільце радіусом 400 метрів від епіцентру обгородили як особливу зону. Її засипали 20-сантиметровим шаром річкового піску. Всім видали спеціальні костюми, що захищають від радіації. Все було готове до експерименту. Найближче до епіцентру село Хрестище — за два кілометри, автотраса Москва—Сімферополь — за вісім. Та ніхто не попередив місцеве населення про те, що відбувається, і люди продовжували свої повсякденні справи...

Колаж Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Гриб потягло на Полтавщину

День «ікс» настав 10 липня 1972 року, в неділю. Стояла сонячна безхмарна погода, несильний вітер дув у бік Нових Санжар, на Полтавщину. Всі «учасники дійства» перебували на заздалегідь визначених місцях, їм було наказано стати навшпиньки (запобіжний захід, аби не зламало хребет від поштовху грунту). Пішов відлік часу, і точно о 10-й ранку все навкруги струсонуло...

Далі спогади очевидця, молодого інженера-бурильника, а нині поважного керівника, який наполіг, щоб не розголошували його ім'я:

— Я тоді працював на сусідній буровій і знав усі перипетії аварії. У згаданий день ми перебували на робочих місцях... Раптом земля заревла і загула. Здавалося, що настав кінець світу. Навколо нічого не можна було пізнати. Що раніше стояло вертикально, впало. Від руху землі мене кілька разів підкинуло в повітря. Настала мертва тиша. Ми всі полегшено зітхнули, впевнені, що спроба збити оплавлену породою газову свердловину вдалася. Але за якусь мить все раптом загуло і затріщало — кратер газового вулкана несподівано ожив на повну силу. З нього вирвався вгору могутній газовий потік, змішаний з породою. Його висота сягала більш як кілометр! А через якусь хвилину в безмежній блакиті виріс гігантський ядерний гриб, який повільно потягло на межу Полтавської, Харківської та Дніпропетровської областей. Злобісна тінь упала на землю, мені стало не по собі...

■ ■ ■

З 29 серпня 1949 року по 31 грудня 1987 року СРСР здійснив 618 ядерних вибухів, з яких 126 було заявлено як «мирні». На замовлення Мінгеології — 39 підземних ядерних вибухів нібито з метою сейсмічного зондування земної кори.

■

Піддослідні тварини лежали, мов неживі. Кури повалилися на бік, а півні — догори ногами. Бджоли вилетіли з вуликів і попадали неподалік від них. У хатах вибуховою хвилею повибивало шибки, завалилися димарі і печі, на стінах утворилися тріщини. Вода в колодязях з глибини 15—20 метрів піднялася до одного метра від поверхні! В буянні мирного літа безлюдні руїни мали жахливо непривабливий вигляд...

Дорогою ціною

Стало зрозуміло, що газова стихія виявилася сильнішою за атомний вибух, і треба було все починати спочатку. Тим часом жорстокий і безглуздий експеримент одразу дався взнаки. У всіх боліла голова, «ламало» кістки і хребет. Але поскаржитися не було кому: навіть лікарям і рідним суворо заборонялося говорити про причину недуги. Щоб уникнути ще страшнішої катастрофи на газовому промислі, нічого не лишилося, як вдатися до старого методу — розкопування. Кілька місяців рили кільцевий кар'єр завширшки 400 метрів і глибиною 20 метрів. Від полум'я стояла неймовірна спека, люди працювали в спеціальних костюмах і касках, їм на голову падали шматки... криги, які утворювалися від дифузії. Техніку і людей постійно поливали водою. Але ніхто не сказав, що всі перебували в епіцентрі радіоактивної зони. Нарешті попід землею вдалося дістатися кратера і поставити заглушку на жерло. Майже рік тривала ця битва. Згоріло понад мільярд кубометрів газу... Протягом року відновлювали житло селянам. Вони так і не дізналися правди про те, що сталося...

Тридцять літ по тому...

Спливли роки, а згадка про той страшний вибух не стерлася в пам'яті очевидців, нащадків. Ніяк не можу забути відвертий і принциповий виступ голови Карлівської райдержадміністрації, депутата облради Володимира Слєпцова на грудневій сесії минулого року, в якому він нагадав про цю трагедію. Нагадав за наказом своїх виборців, за що одразу... отримав прочуханки від голови облдержадміністрації, теж, до речі, депутата. Зрештою, все звелося до смішків. Ніхто так і не забажав докопатися до суті й фактів, хоча запитань залишилося більше, ніж відповідей. Для чого було зроблено вибух, адже до цього не раз робили спроби ліквідувати пожежі в такий спосіб на газових родовищах, але все марно. Чому вирішили московські можновладці з Кремля висадити атомну бомбу в такому місці України, де зосереджений генофонд нації? Як відомо, ніхто не здійснював радіаційних досліджень після ядерного вибуху (його потужність була чимала), ніхто не робив застережень населенню щодо висівання овочів, фруктів, споживання м'яса, молока тощо. А наслідки того вибуху даються взнаки й сьогодні. І про це навів численні факти голова райдержадміністрації: збільшення захворювань, смертності, загалом тривожна і непевна екологічна ситуація. Щоправда, тепер все можна списати на Чорнобиль. Пригадаймо, як після квітня 1986-го Полтавщину оголосили мало не земним «раєм». Але чому саме тут виростають такі радіаційно забруднені продукти, і саме тут десятиліттями один з найвищих показників по країні на онкологічні захворювання? Чи не тому, що за 14 років до Чорнобильської катастрофи ми всі вже побували в ядерній зоні? Зрештою, як нерідко засвідчує історичний досвід, наша земля і народ постійно перебували під гнітом експериментів — політичних, економічних, наукових... Проте мали ми всі від того самі проблеми.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

P. S. Коли матеріал було підготовлено до друку, в місцевій пресі з'явилася публікація головного державного санітарного лікаря Полтавської області Валентина Шаповала, спричинена, як стверджує автор, стурбованістю населення, громадськості і депутатів різних рівнів вищезазначеними подіями. Не спростовуючи сам факт ядерного вибуху, В. Шаповал на основі архівних даних і сучасних радіологічних досліджень стверджує, що «санепідемстанцією підтверджень радіаційного забруднення населених пунктів Чутівського та Карлівського районів не зареєстровано». Жодним чином не піддаючи сумнівам кваліфікацію санлікарів, все-таки висловлю особисте занепокоєння щодо повноти і деякою мірою об'єктивності проведених досліджень і, головне, наданою пресі інформацією. Зовсім наївне запитання: «Чи могло так статися, що ядерний вибух таки був, а наслідків він жодних не мав?» Як все це нагадує ще недалекої пам'яті події епідемії загадкової хвороби в Комсомольську, масового отруєння дітей й досі не встановленою речовиною в с. Хомутець Миргородського району та Лохвиці, коли керівники обласної санепідемстанції дедалі більше заспокоювали громадськість, а не вишукували причини надзвичайних подій. До речі, повною мірою вони так і не встановлені. І останнє. Головний лікар датою проведення ядерного вибуху називає 11 липня, у спогадах академіка Макара фігурує 10 липня — неділя. Та неділя була 9 липня... Вочевидь, що не лише ці розбіжності, а й багато дечого нового могли б пролити спогади очевидців і учасників тих подій, архівні документи з відповідних установ, думки фахівців. Лише подальше замовчування нічого, крім нових запитань, не зумовить...

Тиждень зачинених дверей

Більшість торговельних павільйонів і контейнерів знаменитого Калинівського ринку в Чернівцях протягом тижня були зачинені. Ринком поширювалися чутки, що міський торговельний центр ретельно перевірятимуть усі призначені для цього служби: від податкової адміністрації до санепідеміологів та пожежників.

Як повідомив **начальник відділу координації роботи ринків департаменту економіки міськвиконкому Євген Крамаренко**, згідно з розпорядженням Міністерства економіки та голови Чернівецької облдержадміністрації триває комплексна перевірка всіх чернівецьких ринків.

Фото автора.

Проте перші претензії до організації торгівлі на Калинівському ринку вже озвучив **начальник відділу державного пожежного нагляду підполковник Юрій Стахов**. «Ринок забудовувався з порушенням правил пожежної безпеки. Жоден із контейнерів не обладнаний системою пожежної сигналізації, — наголосив вогнеборець. Більшість торгових рядів пожежні машини проїхати не змогли».

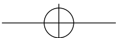
До цього слід додати, що всупереч здоровому глузду та постійним попередженням енергетиків один із «найкрутіших» торговельних майданчиків (ринкова ціна одного 20-тонного контейнера на ньому сягає 30 тисяч доларів США. — **Авт.**) встановлено під високовольтною лінією напругою в 10 тисяч вольтів.

Розмови про перенесення контейнерів у безпечніше місце тривають близько року, проте дотепер ані прокуратури, ані енергетикам це зробити не вдалося. Адміністрація комунального підприємства МТК «Калинівський ринок» і міська влада відмовчуються, сподіваючись, що грім не вдарить.

Ясно одне: податківці для власників згаданих контейнерів страшніші за напругу в 10 тисяч вольтів, бо тільки чутки про їхню появу на території ринку змусили торговців на якийсь час призупинити свій бізнес.

Чим відбудеться ринок, котрий нині борсається у тенетах кількох кримінальних справ, серед яких — справа про хабарництво посадових осіб та незаконне зайняття прилеглих територій, дізнаємося через тиждень.

Сергій СУЛИМА.

ДАЛІ БУДЕ

Великі клопоти на Великій Морській

Єдиний ТЮГ у Криму — Севастопольський Театр на Великій Морській створено 15 років тому. Унікальний колектив виріс з невеликої студії. Акторам від 19 до 34 років. Багато студійців здобували спеціальну освіту і повернулися до улюбленого акторами театру.

Десять років тому в центрі міста, на Великій Морській, 33, театру дали приміщення колишньої котельної. Почався ремонт. Але справа просувалася мляво, міськбюджет на це виділяв щороку не більш як 50 тисяч гривень. Талановитий колектив отримує запрошення в різні міста, навіть є вибір, а вдома тулиться у колишньому кінотеатрі «Мир» у віддаленому районі Севастополя. Журі різних фестивалів відзначають високими нагородами спектаклі Театру на Великій Морській, а в нього немає елементарних умов для роботи. Його теперішній будинок не ремонтували півстоліття.

Кожна прем'єра народжується на щербатій цементній підлозі єдиного фойє під аварійним дахом. Гримубиральні

— по чотири квадратних метри, немає гарячої води, душу, туалету! Розумом не збагнути, як без транспорту, із зарплатою 160—170 гривень, замерзаючи взимку, молоді актори роблять чудові спектаклі.

Не витримавши байдужого ставлення чиновників до театру, частина його трупи два роки тому після гастролей не повернулася додому. В Старому Осколі оцінили талановитий колектив: акторам, які побажали залишитися, надали квартири і нормальні умови для творчості. ТВМ, втративши кількох провідних акторів, вистояв. Керівник театру —Людмила Оршанська, талановита актриса, режисер, педагог, зробила для цього все можливе.

Сьогодні в репертуарі понад 20 спектаклів для дітей, підлітків і дорослих. Ветерани-актори Валерій Сенчиков, Наталя Клочкова, Жанна Терлецька, режисер Ірина Пантелеєва, хореограф Ірина Плескачова стали підпорою керівнику і з подвоєною енергією взялися відновлювати старі спектаклі і створювати нові. Як і раніше, в студії займаються мало не 50 дітей і підлітків, вони грають і в спектаклях. І театр, і його студія — лауреати кількох українських і міжнародних конкурсів.

Нещодавно в Харкові, на Всеукраїнському фестивалі молодіжних театрів, з тріумфом пройшов хореографічний спектакль Ірини Плескачової «Мауглі». У вересні ТВМ повезе до Львова на фестиваль «Золотий лев» свій спектакль «Паризький сплін» за Шарлем Бодлером.

А нині колектив серйозно взявся за вивчення української мови — готується постановка «Лісової пісні» Лесі Українки, під яку Мінкультури України обіцяє спеціальний грант. Отже, творчі перспективи є. А ось коли закінчиться ремонт на Великій Морській — велике запитання. На це Севастополь у 2003 році передбачив лише ті 34 тисячі гривень, які недодали торік. І все.

— Для завершення робіт на Великій Морській потрібно 285 тисяч гривень, — зауважує начальник міськуправління культури Олександр Рудометов. — А якщо і спецобладнання встановити, і необхідні меблі, і техніку, сума виросте до 520 тисяч. Якби ми ці гроші мали, театр у новому приміщенні відкрився б найпізніше за рік-півтора.

І О. Рудометов, і актори, і друзі театру вважають, що гроші на реконструкцію не виділяють тому, що цей ласий шматочок у центрі міста до вподоби комусь дуже впливовому.

— Ми дуже сподіваємося, що депутати міськради ще раз повернуться до нашої проблеми, — каже Людмила Оршанська. — Не вірю я, що місто-герой Севастополь дозволить зникнути одному з кращих ТЮГів України.

...До речі, на 15-річний ювілей театру, який відзначали в лютому, ніхто із запрошених батьків міста не прийшов.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

На знімках: сцена з вистави «Буратіно повертається»; коли відчиняться ворота на Великій Морській?

І грамофон тримає фасон

ХАРАКТЕРИ

У місті над Прутом, в Коломиї, є музей старожитностей. Його офіційна назва — «Етнографічний музей «Просвіти», а в народі він знаний як музей Яворського. 76-літній Роман Мартинович Яворський зібрав понад дві тисячі експонатів і розмістив їх в чотирьох кімнатах на просторому домашньому горищі.

Учитель біології з 40-річним стажем, Р. Яворський перші свої «трофеї» — військовий шолом, пілотку, гудзики від військової шинелі, багнет і штик-ніж — знайшов в 10-річному віці. В студентські роки пану Роману доводилося багато їздити. Під пильне око колекціонера потрапляли знаряддя праці дрібних ремісників, хліборобів. Так, у колекції з'явилися кушка до коси, граблі, кравецькі ножиці, дерев'яна дриль виробництва 1900 року, зубило, кам'яний молот, якими користувалися перші поселенці.

Більшість старожитностей зібрані в селах західного регіону України. Але не тільки. Там є цікава нумізматична колекція: п'ятимільярдна купюра, випущена 1923 року в Німеччині, а поряд з нею — чверть копійки, паперова купюра номіналом у дві копійки і монета, викарбувана, як припускають фахівці, ще до нашої ери. Також там можна побачити вінчальну корону минулого століття і прадавній швейцарський грамофон, який, до речі, в робочому стані. Привертає увагу і колекція давніх музичних інструментів, серед яких є столітнє банджо... Одне з останніх надбань колекціонера — дерев'яне велосипедне колесо зі сталевими спицями. До речі, тут, на відміну від інших музеїв, будь-яку річ можна взяти в руки.

Фото автора.

Всі свої знахідки Роман Мартинович до 1961 року, допоки не збудував власної хати, тримав по людях. Згодом Яворський перевіз речі до себе. Роману Мартиновичу довелося два роки працювати на своєму горищі, переобладнуючи його під майбутні музейні зали. У 1987 році, святкуючи 60-річний ювілей, коломийський колекціонер відкрив омріяний музей. Захоплення коломиянина — справа витратна. Та, як каже сам колекціонер, учительської зарплатні йому вистачало і на прожиття, і на улюблену справу.

Сім'я Романа Мартиновича (дружина та двоє дітей) розуміє і підтримує його уподобання. Проте продовжити справу ні дочка, ні син, ані онука не беруться. Тому в 1995 році домашній музей Яворський заповів товариству «Просвіта». Вони пообіцяли ним опікуватися, пропагувати. Але за ці роки так нічого і не зроблено. Передавати старожитності до іншого музею пан Роман не хоче, бо має гіркий досвід такої співпраці. Деякі експонати він віддав у музей історії міста Коломиї, проте відвідувачі й донині їх не побачили, бо як стверджує керівництво того музею, вони перебувають у фонді...

Наталя АНДРУСЕЧКО.

Івано-Франківська область.

На знімку: коломийський колекціонер Роман Яворський.

Вечеря з натяком

АЛЬТЕРНАТИВА

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Перший український ресторан кохання відкрито в Харкові. Директор закладу наполягає на тому, що це єдине в місті місце, де відвідувачі можуть не лише попоїсти... Як стверджує доктор медичних наук, відомий у Харкові лікар-сексолог Валентин Кришталь, меню, складене на основі спеціальних рецептів, робить особисте життя відвідувачів гармонійнішим.

Починати вечір тут рекомендують з відвідування сауни. Мовляв, цілюща дія пари і березових віників гарантує добрий апетит. Кухня нового ресторану, який називається просто і відповідно до концепції — Ерос — здебільшого європейська. Культурна програма теж відповідає концепції. Валентин Кришталь вважає, що часто-густо проблеми у людей виникають через те, що вони не вміють правильно відпочивати. На думку пана Кришталя, працювати нас уже трохи навчили, а відпочивати — ні. Тому такий заклад саме для відпочинку сім'ї, подружніх пар і для молодят, та, власне кажучи, для всіх охочих, повідомляє медіа-група «Об'єктив».

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1722 р. Царським указом ліквідовано гетьманство й утворено Малоросійську колегію. ■ 1805 р. Народився датський казкар Ганс Крістіан Андерсен. Нині його день народження відзначається як Міжнародний день дитячої книги. ■ 1866 р. Вийшов останній номер літературно-художнього тижневика «Русалка», що видавався у Львові. ■ 1905 р. У Києві народився Сергій (Серж) Лифар, танцівник і балетмейстер. ■ 1918 р. В Українській Народній Республіці обрано склад Генерального та Апеляційного судів. ■ 1931 р. У Сімферополі засновано Кримський медичний інститут.

ЖАРТОМА І ВСЕРЙОЗ

Чотири сходинки до задоволення

З чим у вас асоціюється поняття «гарячі канапки»? У мене — з розплавленим сиром і зеленню. А ви пробували таку канапку їсти на паркані? Для екстремалів це може бути навіть дуже захопливо...

На одній із приміських залізничних станцій столиці є кіоск саме в залізничному стилі, зі сходинками й поручнями (як ви бачите на знімку). Там обіцяють приготувати гарячі канапки (це не якийсь бутерброд з ковбасою, а ка-на-пка...). Чесно кажучи, важко уявити, де в отій будочці можуть вміститися хоча б якийсь імпровізований стіл, дощечка для нарізання і, як логічно можна припустити, — мікрохвильова піч. Проте це, напевно, частина дорожньої романтики, оспівана поетами. Отже, сходинка перша — вдихаєте придорожній пил, сходинка друга —намагаєтеся не думати про такі дрібниці, як гігієна, третя — може, передумати? І нарешті, якщо вже ступили на четверту, — зазираєте у віконце кіоска і замовляєте радість для свого шлунка. Якщо ви допитлива людина, можете заодно зазирнути й за паркан —пізнавати світ так весело, як кажуть в одній телевізійній рекламі.

Євдокія ПОДОРОЖНЯ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ОТАКОЇ!

Протест по-одеськи

Іду вулицею Польською в Одесі. Мою увагу привертають оголошення на металевій решітці майстерні з ремонту взуття. Одне з них повідомляє: «Мешканці Іраку обслуговуються поза чергою». А поряд: «Джорджа Буша-молодшого обслуговувати відмовляюся. Чоботар».

Зазираю до майстерні, запитую:

— Думаєте, хтось із названих вами в отих оголошеннях сюди завітає?

Віталій (так назвався чоботар) хитро мружить очі:

— Життя непередбачуване. Нехай обидві сторони знають про моє ставлення...

Георгій ВОРОТНЮК.

НОУ-ХАУ

Укладка для болонки

На одній із заправних станцій Великої Британії відкрито автоматичну собакомийку. Господар станції, який вклав у нове обладнання майже 25 тисяч доларів, задоволений — за перші дні новою послугою скористалися десятки власників домашніх тварин.

Собакомийка забезпечує повний спектр послуг: протягом 12 хвилин собаку оброблюють шампунем, протиблошиними засобами, а потім споліскують і висушують феном. Власники домашніх тварин знають, на який жах може перетворитися миття чотириногого друга в домашніх умовах, до того ж якщо ваш собака великий. Отож у господаря собакомийки відбою від клієнтів, напевно, не буде.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311060. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»